SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 41, П'ЯТНИЦЯ, 14 ЖОВТНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 41, FRIDAY, OCTOBER 14, 2011 $1.00

Юлію Тимошенко засудили на сім років позбавлення волі

Юлія Тимошенко під час оголошення вироку на засіданні суду в Києві 11 жовтня. Фото: УНІАН

КИЇВ. – 11 жовтня Печерський суд Києва визнав колишнього прем'єр-міністра і провідника найбільшої опозиційної сили в Україні Юлію Тимошенко винною за звинуваченнями в перевищенні посадових обов'язків і завданні державі великих збитків під час підписання газових угод з Росією 2009 року і засудив її до семи років позбавлення волі без права обіймати державну посаду протягом трьох років. Суд також постановив стягнути з Ю. Тимошенко на користь „Нафтогазу України" 1,516,365,234 грн. 94 коп. заподіяних збитків, а також 2,538 грн. – на користь Київського науково-дослідного інституту судових експертиз за проведення експертизи.

Підсудна слухала вирок сидячи. Ю. Тимошенко зробила звернення у залі суду, намагаючись перекричати суддю Родіона Кирєєва, який зачитував вирок. „Я буду з вами стільки, скільки вам буде потрібно", – сказала Ю. Тимошенко. Свою промову вона закінчила гаслом „Слава Україні!". Кілька присутніх у залі відповіли „Героям слава!".

Згідно з ухвалою суду, Ю.Тимошенко відбуватиме покарання в карних установах Київської області. Термін відбуття покарання рахуватиметься з 5 серпня цього року – з зарахуванням перебування під вартою на досудовому слідстві.

Максимальне покарання, якого вимагала сторона обвинувачення, шокувало захист, саму Ю. Тимошенко на лаві підсудних і її прихильників на вулицях.

Верховний комісар Европейського союзу з зовнішньої політики і політики безпеки Кетрін Ештон в заяві чітко дала зрозуміти, що під загрозою не лише завершення переговорного процесу щодо Угоди про асоціяцію з посиленою угодою про зону вільної торгівлі, а й політичний діялог між Києвом і Брюсселем.

Ще гостріше висловилися депутати Европейського парляменту в Брюсселі, де польські депутати на чолі з Президентом Европарляменту Єжи Бузеком заявили, що Україна, де настільки відверто порушуються норми верховенства права, не може розраховувати на перспективу членства у ЕС.

Депутати Европарляменту вимагали відкласти запляновану на 20 жовтня візиту Президента Віктора Януковича до Брюселю, доки вирок Ю. Тимошенко не буде переглянуто.

Ю. Тимошенко повинна бути звільнена з ув'язнення, вважають у Міжнародній правозахисній організації „Amnesty International". „Переслідування щодо Юлії Тимошенко є політично вмотивованим", – заявив один з керівників організації Джон Далгусейн.

„Політичні рішення має оцінювати парлямент, а не суд", – прокоментував рішення у справі Ю. Тимошенко Генеральний секретар Ради Европи Торбйорн Яґланд. Він також висловив сподівання, що запропоновані нещодавно зміни до Кримінального кодексу України зроблять неможливими такі судові процеси у майбутньому.

Міністерство закордонних справ Росії вбачає антиросійський підтекст у справі Ю. Тимошенко. В офіційній заяві сказано, що колишнього українського прем'єра судили за діючі та ніким не скасовані юридично зобов'язуючі угоди між компаніями „Ґазпром" і „Нафтогаз Україна". Угоди повинні виконуватися, наголосили в російському міністерстві.

Прем'єр-міністер Росії Володимир Путін сказав, що не дуже розуміє, за що Ю. Тимошенко засудили до семи років позбавлення волі. „Найголовніше – те, що ці угоди були підписані у повній відповідності до законів Росії, України, за міжнародними нормами", – заявив В. Путін. У „Ґазпромі" відмовилися коментувати ситуацію з виголошенням судового вироку.

„Вирок стосовно колишнього прем'єра Юлії Тимошенко для України є поверненням назад. Він кидає тінь на правову систему в країні", – сказав міністер закордонних справ і віцеканлер Німеччини Гідо Вестервеле.

Міністер закордонних справ Швеції Карл Більдт вважає, що обвинувальний вирок Ю. Тимошенко поставить під загрозу толерантні взаємини між Україною та ЕС.

Президент В. Янукович вважає вирок Ю. Тимошенко прикрим, „оскільки він перешкоджає українській евроінтеґрації", але, на його думку, рішення суду не є остаточним.

Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко порадив Ю. Тимошенко подати апеляцію на вирок Печерського суду, а потім звертатися до Европейського суду з прав людини.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин назвав вирок Ю. Тимошенко „неочікуваною очікуваністю". „Всі про це говорили, сьогодні це відбулось", – зазначив він на прес-конференції у Львові.

(Закінчення на стор. 3)

Спецпідрозділи міліції стримують прибічників опозиції після оголошення вироку Юлії Тимошенко у Києві 11 жовтня. Фото: УНІАН

США розчаровані засудженням в Києві Юлії Тимошенко

11 жовтня до редакції „Свободи" надійшла з Вашінґтону вміщена нижче заява Білого Дому з приводу засудження Юлії Тимошенко.

Сполучені Штати глибоко розчаровані звинувачувальним вироком і присудженим покаранням колишньому прем'єр-міністрові України Юлії Тимошенко, які стали результатом політично-мотивованого переслідування.

Звинувачення проти Ю. Тимошенко і хід її судового процесу, а також судове переслідування інших опозиційних провідників і членів попереднього уряду, викликали серйозні занепокоєння стосовно прихильности уряду України демократії та верховенству права.

Сполучені Штати усіляко підтримують мету народу України стати демократичною і заможною европейською країною і залишаються відданими зміцненню двостороннього співробітництва на основі спільних цінностей і спільних інтересів.

Проте, Україна не зможе досягти цієї мети без подвоєних зусиль із захисту і розвитку демократії та верховенства права для усіх своїх громадян.

Виходячи з цього, Сполучені Штати закликають звільнити Ю. Тимошенко та інших політичних провідників і колишніх урядовців і вважають, що вони повинні мати необмежену можливість сповна брати участь у політичному житті, включаючи парляментські вибори наступного року.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Партія Реґіонів хоче передати Почаївську лавру УПЦ Московського патріярхату

КИЇВ. — Народний депутат Тарас Стецьків (фракція „Наша Україна-- Народна самооборона" (НУ-НС) 6 жовтня заявив, що Партія Реґіонів (ПР) має намір дозволити приватизувати Почаївську лавру Українській Православній Церкві Московського патріярхату. За словами Т. Стецькова, у Верховній Раді зареєстровано законопроєкт „Про перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації (щодо виключення з переліку будівель Почаївської лаври)", ініційований народними депутатами Дмитром Шенцевим (фракція ПР) та Юрієм Бутом (пройшов до Верховної Ради за списком бльоку НУ-НС, тепер є членом депутатської групи „Реформи заради майбутнього"). Т. Стецьків наголосив, що, відповідно до даного законопроєкту, „національне надбання українського народу може бути приватизоване, і не підлягає жодному сумніву, в користь якої релігійної конфесії може відбутися ця приватизація". За його словами, „цим закладається дуже небезпечний прецедент – прецедент приватизації національних релігійних святинь українського народу". Т. Стецьків підкреслив, що все це „може призвести не тільки до громадських збурень, а й до серйозних міжконфесійних протистоянь в Україні". *(УНІАН)*

Ефективне реформування України є шляхом інтеґрації до ЕС

КИЇВ. — Европейська інтеґрація України має відбуватися насамперед через ефективне реформування Української держави. Про це заявив Президент України Віктор Янукович 9 жовтня. „Україна має свій шлях... Він передбачає, що Україна повинна інтеґруватися в ЕС через реформи. Ми розуміємо, що самі лише політичні гасла не вирішують проблему", – сказав глава Української держави. „Це випробування і для політиків, і для чиновників і, звісно, для народу", – додав В. Янукович, зазначивши, що в державі є чимало проблемних питань, які потребують вирішення. Серед них глава держави назвав необхідність прийняття нового Кримінально-процесуального кодексу, гармонізацію українського законодавства відповідно до европейських стандартів та його імплементацію в усі сфери життя країни. „Це потрібно, перш за все, нам, це потрібно нашій країні, тому що ми хочемо жити краще, хочемо мати вищі стандарти якости життя, захисту прав людини, безпеки", – підкреслив В. Янукович. *(„Укрінформ")*

Д. Медведєв і В. Янукович візьмуть участь в економічному форумі

ДОНЕЦЬК. — 18 жовтня в Донецьку відбудеться другий російсько-український міжреґіональний економічний форум, в якому візьмуть участь Президент Росії Дмитро Медведєв і Президент України Віктор Янукович. Про те, що глави держав можуть зустрітися в Донецьку, стало відомо 27 вересня, коли прем'єр-міністер України Микола Азаров заявив, що Україна розраховує завершити працю з перегляду газових контрактів з Росією до кінця жовтня. Також М. Азаров розповів, що на зустрічі Президентів України і Росії була досягнута домовленість про зниження тарифу на транспортування газу територією України до рівня собівартости. У свою чергу, Росія знизить ціну на газ для потреб України в двох сферах: бюджетній та соціяльній. Нагадаємо, що „Ґазпром" і „Нафтогаз" 19 січня 2009 року підписали два контракти: купівлі-продажу на період з 2009 по 2019 роки; про обсяги та умови транзиту газу через Україну на 2009-2019 роки. У 2009 році для України була зроблена знижка в 20 відс. від европейської ціни на газ, з початком 2010 року сторони перейшли до ринкової вартости. Згідно з контрактом, ціна газу міняється залежно від ціни на нафту. Після приходу до влади в 2010 році В. Януковича був ініційований перегляд ціни на газ для України. У рамках робочої візити Президента Росії Д. Медведєва 21 квітня 2010 року в Харкові були підписані доповнення до контракту, що збільшують закупівлю газу Нафтогазом у поточному році до 36.5 млрд кубометрів, а також передбачають знижку в ціні на величину зниження російським урядом мита для постачання газу в Україну. Мито була обнулено, як наслідок, зниження склало 30 відс. від контрактної ціни газу. *(„Кореспондент")*

Парлямент скасував експортне мито на пшеницю та кукурудзу

КИЇВ. — В Україні цьогоріч врожай оцінюють як рекордний. Верховна Рада 7 жовтня скасувала експортні мита на пшеницю та кукурудзу, але залишила їх на ячмінь. Як йдеться у повідомленні інформаційного управління парляменту, закон набере чинности з дня його опублікування у разі, якщо його підпише Президент Віктор Янукович. Окремо в повідомленні зазначено, що експортні мита на соєві боби, ріпак та соняшникову олію не були запроваджені. Експортні мита на пшеницю, кукурудзу та ячмінь діяли з першого липня. Попри те, що мита на зернові критикували і аґрарії, рішення про скасування мит стало несподіванкою для ринку. Аґенція „Reuters" пише, що „Україна захопила ринок зненацька, скасувавши експортні мита на пшеницю та кукурудзу". Мито робило зерно неконкурентним. Запровадження мит спричинило зменшення зернового експорту з України. Саме мито зробило українське зерно менш конкурентноздатним порівняно з дешевшою сировиною з Росії. На початку жовтня міністер аґрарної політики та продовольства Микола Присяжнюк на зустрічі з аґраріями заявив, що вже давно виступає проти експортних квот, але їх підтримує міністерство фінансів, на яке його відомство не може впливати. Очікують, що врожай зернових цьогоріч в Україні складе 50-53 млн. тонн – після 39.2 млн. тонн торік. При рекордному врожаї, кажуть експерти, український зерновий експорт є наполовину меншим, ніж очікували. *(Бі-Бі-Сі)*

На летовищі „Бориспіль" змінили директора

КИЇВ. — Міністерство інфраструктури України призначило 6 жовтня на посаду виконуючого обов'язки генерального директора державного підприємства „Міжнародний аеропорт „Бориспіль" Олександра Гречка. У 2003-2010 роках О. Гречко був генеральним директором комунального підприємства „Авіакомпанія Донбасаеро"; з 2010 року він – перший заступник голови Державіоадміністрації, з 2011 року – перший заступник голови Державіослужби України. 10 жовтня стало відомо, що генеральний директор летовища Антон Волов тимчасово відсторонений від обов'язків. „5 канал", повідомляє, що А. Волов не працюватиме до оприлюднення вислідів розслідування пошкодження 6 жовтня рухомим трапом нового президентського літака „Airbus 319". В. Янукович був змушений летіти до Греції літаком Іл-62. *(„День")*

„Укрзалізниця" з 1 листопада продаватиме квитки по-новому

КИЇВ. — За дорученням генерального директора „Укрзалізниці" Володимира Козака, відомство з 1 листопада цього року вводить автоматизоване реґулювання реалізації місць залежно від населености вагонів (повагонний продаж) з метою підвищення ефективности використання пасажирських вагонів. Як повідомляє прес-центр відомства, це означає, що реалізація місць починається з одного вагону кожного типу (спальний вагон, купейний, плацкартний). У разі, якщо у вагоні певного типу залишиться менше дев'яти місць, відкривається для продажу наступний вагон цього типу. Такі нововведення, на думку залізничників, дозволять послідовно і рівномірно заповнювати вагони потягу для оперативного реґулювання схем потягів, ефективно використовувати існуючий вагонний парк. За словами начальника Головного пасажирського управління Олександра Іванька, у доцільности переходу на повагонний продаж квитків залізничники вже переконалися на основі пілотного проєкту, який реалізується з 9 вересня. За таким принципом, як експеримент, продавалися квитки на один потяг на кожній з шести залізниць України. З 1 листопада за таким принципом продаватимуться квитки на всі потяги внутрішнього сполучення. *(УНІАН)*

Пуск української ракети-носія пройшов успішно

КИЇВ. — 6 жовтня з космодрому Байконур відбувся успішний пуск ракети космічного призначення „Зеніт-3SLБ", яка вивела на орбіту космічний апарат „Intelsat-18". Ракета-носій „Зеніт-3SLБ" розроблена в конструкторському бюрі „Південне" ім. Михайла Янгеля та виготовлена на Південному машинобудівному заводі ім. Олександра Макарова в співпраці з російськими та українськими підприємствами. Телекомунікаційний супутник „Intelsat-18" вагою 3,200 кілограмів виготовлений компанією „Orbital Sciences Corporation" (OSC) на замовлення компанії „Intelsat Ltd." (Міжнародна організація супутникових телекомунікацій, Вашінґтон, США). Супутник призначений для обслуговування країн Східньої Азії, Тихоатлантичної і Західньої частини США та надання телекомунікаційних послуг країнам Французької Полінезії та східньої частини Австралії. Успішний пуск ракети-носія „Зеніт", проведений у рамках міжнародного проєкту „Наземний старт". *(„День")*

У Київському університеті ім. Тараса Шевченка почалися дні Львова

КИЇВ. — Львів продовжує маштабну кампанію презентації у інших містах. Відтак, вже 6 жовтня про Львів розповіли студентам Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Це перший захід, коли презентація міста відбулася в університеті. Головною подією стала відкрита лекція заступника міського голови Львова Василя Косова про розвиток Львова та туризму зокрема. „Мета днів – промоція Львова в Україні, щоб показати наше місто таким, яким воно є насправді: місто затишку, в якому бережуть українські традиції, дбають про культурні та духовні цінності. І безперечно місто подій та архітектури. Тому чекаємо велику кількість студентів-киян вже незабаром у Львові", – зауважив В. Косів. Минулого року Львів відвідало близько 1 млн. туристів. Понад 60 відс. гостей – це туристи з України. Згідно з стратегією конкурентоспроможности Львова, що розроблена компанією „Монітор ґруп" та Львівською міською радою, туризм та технології є двома ключовими пріоритетами розвитку міста. *(„День")*

Щотижня в Україні зникає одне село

КИЇВ. — Щотижня одне село зникає з мапи України, про це 6 жовтня заявив заступник міністра аґрарної промисловости Микола Безуглий. Причиною цього є міґрація та демографічна криза. За останні 20 років сільське населення України зменшилося на 2.5 млн. осіб. Станом на 2005 рік в Україні було 227 сіл, в яких ніхто не жив. Зростає кількість населених пунктів, в яких взагалі немає дітей та молоді. Наприклад, за даними 2005 року, в кожному п'ятому українському селі нема дітей до шести років. За словами М. Безуглого, уряд чекає позитивних вислідів від земельної реформи, яка „спрямована на збільшення доходів" селянина. „Одним з заходів реформи буде підвищення нормативної оцінки землі на 70 відс. А орендна плата сплачується як відсоток (не менше 3 відс.) від нормативної оцінки. Таким чином, орендна плата зросте приблизно вдвічі", – повідомив М. Безуглий, зазначивши, що її розмір за гектар з 316 грн. зросте до 600 грн. Середній дохід на одного члена родини по Україні складає 1,000 грн. У сільських жителів цей показник становить 766 грн. *(„Українська правда")*

Грузія не пустила Росію до СОТ

ТБІЛІСІ, Грузія. – 9 жовтня чергове коло грузинсько-російських переговорів про вступ Росії до Світової організації торгівлі (СОТ) завершилося безрезультатно.

Про це повідомив заступник міністра закордонних справ Грузії Сергій Капанадзе, який представляв грузинську делеґацію на переговорах у Швайцарії.

С. Капанадзе відзначив, що Грузія не може дати згоди на вступ Росії до СОТ, доки Росія не змінить свою позицію стосовно торгівлі на окупованих нею територіях.

Раніше Грузія заявляла, що не погодиться на прийняття Росії до СОТ, якщо Москва не погодиться допустити міжнародних спостерігачів на російсько-грузинський кордон. (*Радіо „Свобода“*).

Юлію Тимошенко...

(Закінчення зі стор. 1)

Команда захисту Ю. Тимошенко плянує найближчим часом оскаржити вирок суду. Згідно з українським законодавством, вирок суду може бути оскаржений в Европейському суді з прав людини після того, як буде оскаржений в апеляційному і касаційному суді в Україні.

Захист Тимошенко має 15 діб на підготування апеляції, результатів якої чекають і у Европі. Діючий голова Організації безпеки і співробітництва у Европі, міністер закордонних справ Литви Аудроніус Ажубаліс сказав, що процес апеляції має бути проведений відкрито і чесно у відповідності з найвищими стандартами.

Ще вночі до виголошення вироку в центрі Києва виросли намети активістів Бльоку Юлії Тимошенко і прихильників влади. Під Печерським судом було розміщено посилені загони міліції, спецпідрозділи „Беркут“ та внутрішні війська загальною чисельністю біля 1,000 осіб.

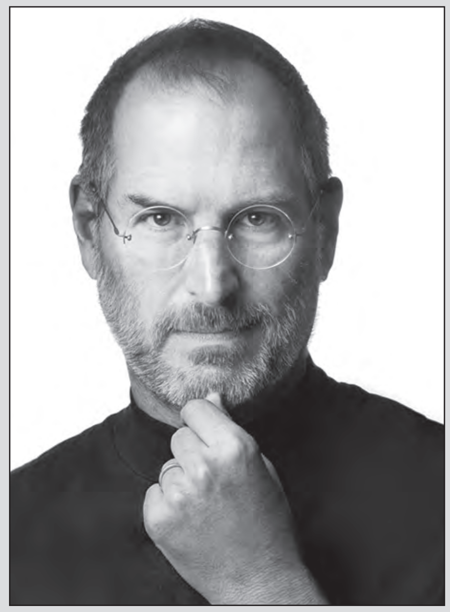
Прихильники Ю. Тимошенко намагалися прорвати міліцейське оточення і перекрити рух на Хрещатику. Кілька разів їм це вдавалося, проте бійці спецпідрозділів відтіснили людей назад на тротуар. Було затримано сім представників опозиції. „Автозак“ з засудженою Ю. Тимошенко виїхав від Печерського суду. Авто супроводжували 200 співробітників „Беркуту“. Прихильники Ю. Тимошенко не робили активних спроб наблизитися до „автозаку“. *(УНІАН, Бі-Бі-Сі)*

Спецпідрозділи міліції під час вивезення Юлії Тимошенко з Печерського суду. Фото: Володимир Мусяк.

Світлій пам'яті Стіва Джобса

5 жовтня помер, на 57-му році життя, Стів Джобс, леґендарний засновник комп'ютерної корпорації „Apple“. У XXI ст. це, мабуть, перший випадок, коли на смерть однієї людини здригається цілий світ. Але не лише з жалем і смутком, а ще з якимсь новим, незвіданим досі почуттям, бо це та смерть, котра не означає зникнення: мільйони людей в усіх країнах світу щодня відкривають свої „Меки“, і в ноосферному пульсуванні довколоземної мережі живе геній С. Джобса. Відколи в нашу мову увійшов цей новий, багатозначний і все ще підозрілий термін – ґльобалізація – це, мабуть, перша смерть, котра так яскраво відкрила і з такою силою підкреслила гуманний, людяний бік сучасної інформаційно-технологічної цивілізації.

Св. п. Стів Джобс Фото: Apple

У ці дні жалоби люди в різних країнах ідуть до крамниць „Apple“ з квітами в руках і сльозами на очах – сумна, але водночас прекрасна картина об'єднаного людства!

„Стіве, я сьогодні співатиму тільки тобі!“, – сказав, почувши про смерть знаменитого винахідника, популярний український співак Святослав Вакарчук.

„Стів стоїть поруч з найбільшими американськими новаторами – був досить сміливий, щоб мислити не так, як усі, досить рішучий, щоб вірити у свою здатність змінити світ, і досить обдарований, аби здійснити це“ – так висловився у своєму співчутті Президент Барак Обама.

Інтернет-крамниця „Amazon“ в ці дні завалена сотнями тисяч замовлень на книжки, присвячені С. Джобсові, і на його біографію. Чим пояснити цей попит? Тим, що це була культова в інформаційній індустрії постать? Ні, тут ідеться про чисто людську привабливість С. Джобса, про його ставлення до себе і до світу, про філософію його життя, про те, що давало йому мужність дивитися в очі смерті.

„Розуміння того, що я скоро помру, – найефективніший інструмент, який у мене коли-небудь був, необхідний для того, щоб приймати важливі рішення в житті. Тому що практично все – всі очікування оточення, вся гордість, весь страх перед можливою невдачею – всі речі відступають перед лицем смерти, залишаючи тільки те, що справді важливе. Думка про швидку смерть – найкращий спосіб позбутися ілюзії, що тобі є що втрачати. Ти вже мовби голий, і нема причини не йти за своїм серцем. Смерть – це найкращий винахід життя“, – просто, без хизування, спокійно, навіть весело сказав С. Джобс у знаменитій доповіді перед студентами і професорами Стенфордського університету у 2005 році.

Можемо подумати: що ж, смерть кожну людину змушує стати філософом. Знов таки – ні. Ні, належить стати ним завчасно, от як С. Джобс: 18-річним юнаком він поїхав до Індії, проміняв там усі свої речі на лахміття жебрака і так пішов з кришнаїтами на прощу до їхніх святих місць. Жадав пізнати життя з боку бідности, а пізнавши, вже ніколи не дав себе змінити ні славі, ні багатству.

І для нашої „Свободи“ С. Джобс – незабутній. Вона працює на його „Меках“...

Петро Часто

На Хрещатику в Києві 11 жовтня. Фото: Володимир Мусяк

Уряд Ізраїлю затвердив угоду з „Гамасом" про обмін в'язнями

ЄРУСАЛИМ. — Уряд Ізраїлю 12 жовтня затвердив угоду з палестинським угрупованням „Гамас", яка передбачає звільнення ізраїльського військовослужбовця Ґілада Шаліта, викраденого бойовиками 2006 року. Прем'єр-міністер Ізраїлю Беніямін Нетанягу заявив, що вояк повернеться додому найближчими днями. Як підтвердив політичний провідник „Гамасу" Халед Мешааль, Ґ. Шаліта обміняють на 1,027 палестинців, що перебувають за ґратами в Ізраїлі. Їх звільнятимуть протягом двох місяців. Серед тих, хто вийде на волю, не буде Марвана Барґуті і Ахмеда Саадата – двох найвідоміших палестинців, покараних за убивства і тероризм. *(„День")*

У Єгипті влада закликає до спокою після сутичок в Каїрі

КАЇР, Єгипет. — Прем'єр-міністер Єгипту Есам Шараф закликав людей до спокою після того, як в результаті сутичок між християнами-коптами та силами безпеки в Каїрі загинули 24 особи. Заворушення почалися невдовзі після демонстрації протесту в Каїрі 9 жовтня, скликаній по тому, як на півдні Єгипту, в провінції Асуан, сталася напад на одну з місцевих коптських церков. Копти звинувачують в цьому нападі ісламських радикалів. За словами прем'єр-міністра, тертя у взаєминах між християнами і мусульманами „загрожують безпеці країни". Прем'єр зробив цю заяву після термінового засідання уряду. Християни-копти складають приблизно 10 відс. населення Єгипту. Багато з них звинувачують правлячу в країні військову раду в дуже м'яких заходах щодо тих, хто нападає на церкви. 9 жовтня кілька тисяч демонстрантів ішли маршем з північних районів Каїру до будівлі державного телебачення. Християни вимагали від уряду звільнити губернатора провінції Асуан, а також звинувачували державне телебачення в тому, що воно розпалює міжрелігійну ворожнечу. Демонстранти стверджують, що на них напали невідомі люди в цивільному, незабаром після чого почалися сутички з силами безпеки. Пізніше сутички поширилися і на площу Тахрір, в самому центрі Каїру. Один з очевидців посвідчив, що на власні очі бачив, як війська стріляли по натовпі ґумовими кулями і розпилювали сльозогінний газ. Представники міністерства охорони здоров'я кажуть, що внаслідок, крім 24 загиблих, ще 212 отримали поранення. *(Бі-Бі-Сі)*

Гіларі Клінтон піде з політики після 2012 року

ВАШІНҐТОН. — Державний секретар США Гіларі Клінтон має намір піти з політики після завершення теперішнього президентського терміну Барака Обами. Про це вона заявила 12 жовтня. Г. Клінтон висловила сподівання, що наступного року Б. Обама буде переобраний на другий термін, але відзначила, що сама не прагне в майбутньому обіймати будь-які посади. „Я б хотіла повернутися до приватного життя", – відзначила Г. Клінтон. Раніше вона заявляла, що не має наміру боротися за посаду президента – ані в 2012 році, ані пізніше. Г. Клінтон наприкінці жовтня виповниться 64 роки. Вона була сенатором, у 2008 році брала участь у боротьбі за висування на президентську посаду від Демократичної партії, але поступилася Б. Обамі. *(Радіо „Свобода")*

С. Пейлін не змагатиметься за посаду президента

АНКОРИДЖ, Аляска. — Колишній губернатор Аляски і кандидат на посаду віце-президента США Сара Пейлін 6 жовтня оголосила, що не збирається висувати свою кандидатуру на посаду президента в 2012 році. У заяві С. Пейлін сказано, що це рішення вона ухвалила після довгих роздумів, і що вона з чоловіком Тодом хочуть „присвятити себе Господу, сім'ї і країні". Оголошення про пляни 47-річної С. Пейлін поклало край невизначености, яка породила купу чуток про політичне майбутнє харизматичної, але контроверсійної жінки-політика. Фаворитами в змаганні за номінацію республіканців на кандидата в президенти від партії є колишній губернатор штату Масачусетс Міт Ромні і губернатор Тексасу Рік Пері. Нинішній Президент-демократ Барак Обама вже заявив, що буде боротися за другий термін на посаді. *(Бі-Бі-Сі)*

Прем'єр Туреччини назвав Ізраїль загрозою для Близького Сходу

АНКАРА, Туреччина. – Прем'єр-міністр Туреччини Реджеп Таїп Ердоган заявив, що Ізраїль є загрозою для Близького Сходу, оскільки володіє ядерною зброєю. Таку заяву турецький прем'єр зробив 5 жовтня під час своєї візити до Південно-Африканської Республіки. Ізраїльські високопосадовці ніколи не підтверджували і не спростовували поширену думку інших країн про те, що Ізраїль володіє ядерною зброєю. Взаємини Туреччини та Ізраїлю погіршуються після минулорічного рейду ізраїльських сил на турецький корабель, який віз гуманітарну допомогу у Сектор Ґази. Ізраїльські високопосадовці відмовляються публічно вибачитись за свої дії і заявляють, що військово-морські сили діяли з метою самооборони. Нещодавно Туреччина вислала ізраїльського посла та інших дипломатів з Анкари і призупинила торговельні і військові зв'язки з Ізраїлем. *(„Голос Америки")*

Бі-Бі-Сі зменшить 2,000 робочих місць

ЛОНДОН. — Генеральний директор Бі-Бі-Сі Марк Томсон, викладаючи пляни 6 жовтня щодо заощадження коштів, сказав, що телерадіомовна корпорація змушена скоротити близько 2,000 робочих місць. Це понад 10 відс. співробітників Бі-Бі-Сі. Відтак, сказав М. Томсон, Бі-Бі-Сі стане меншою і більш гнучкою корпорацією. Водночас він сподівається, що Всесвітній службі можна буде повернути певну частину коштів. Необхідність скоротити бюджет була викликана рішенням британського уряду заморозити розмір телевізійного збору, за рахунок якого фінансується праця компанії. У 2011 році в рамках зменшення бюджету Всесвітньої служби Бі-Бі-Сі зникли Сербська, Албанська та Македонська служби, також було закрито редакції, що випускали програми для Карибського реґіону англійською мовою та португальською – для Африки. Українська служба Бі-Бі-Сі також припинила радіомовлення і повністю перейшла в інтернет. *(Бі-Бі-Сі)*

МЗС Росії назвало „неприйнятними" дії США у сфері ПРО

МОСКВА. — Міністерство закордонних справ (МЗС) Росії вважає неприйнятними дії США у сфері протиракетної оборони (ПРО). Про це йдеться у коментарі, оприлюдненому 6 жовтня у відповідь на домовленості США та Еспанії про базування частини системи ПРО на еспанській території. „Вважаємо неприйнятною американську практику „фактів, що відбулися" у питаннях протиракетного облаштування Европи, коли без колективного обговорення, без урахування думки всіх зацікавлених країн ухвалюються рішення, здатні вплинути на стан безпеки і стабільности в Евроатлантиці", – йдеться в повідомленні. У міністерстві наголошують, що черговий крок США „не може не насторожувати, оскільки вже на першій фазі його реалізації відбувається істотне нарощування протиракетного потенціялу США в европейській зоні". „Якщо події і далі розвиватимуться так само, то створений Лісабонським самітом Ради Росія-НАТО шанс перетворити протиракетну оборону зі сфери конфронтації у предмет співпраці буде упущено", – зазначено в повідомленні. *(Радіо „Свобода")*

Одружилася герцоґиня – найбільш титулована жінка світу

СЕВІЛЬЯ, Еспанія. — Весілля найбільш титулованої жінки світу, герцоґині Альби, відбулося в еспанській Севільї, повідомили 6 жовтня засоби масової інформації. 85-річна аристократка вийшла заміж за державного службовця, молодшого на 24 роки. Проти шлюбу виступали шестеро дітей герцоґині, а також еспанська монарша родина. Але зрештою король благословив подружжя. Після шлюбу, уже третього в її житті, герцоґиня Альба станцювала перед телекамерами – фламенґо. Уеспанської аристократкипонад 40 титулів, більше, ніж у Британської королеви – це рекорд книги Ґінеса. Такожгерцоґиня одна з найбагатших аристократок Европи. Їй належать кілька старовинних палаців в Еспанії та полотна художників Веласкеса і Ґої. *(„5-канал")*

Український скульптор Ігор Гречаник підкорює Вашінґтон

На виставці скульптур Ігоря Гречаника у Вашінґтоні. Фото: Яро Бігун

ВАШІНҐТОН. — Мешканці столиці США мали змогу ознайомитися з роботами українського скульптора Ігоря Гречаника, повідомили 6 жовтня засоби масової інформації. Виставка у ґалереї „P&C" була організована до 20-річчя відновлення Незалежности України.

Мистецька галерея „P&C" уже 36 років діє в історичній частині Вашінґтону – Джорджтавні. Тут свої роботи виставляють відомі американські та европейські митці. Цього вересня ґалерія вирішила організувати виставку творів І. Гречаника.

За словами працівника ґалереї Бена Овенса, скульптури І. Гречаника дуже оригінальні і приваблюють відвідувачів: „Його роботи дуже ґраціозні і також – різноманітні, оскільки він творить не лише людей, але й тварин, фіґури яких більш аґресивні і ви справді відчуваєте силу його робіт".

Сам автор каже, що надзвичайно гордий запрошенням представити свої роботи у Вашінґтоні.

За словами І. Гречаника, він хоче продемонструвати американцям українську душу: „Хочеться привнести таку лінію, яка була у Пінзеля, драматизм, надлом та розвиток одночасно. І ту гіркоту, якою просякнута вся наша історія. Але також солодкість надії, відчуття свого колосального потенціялу, який закладений у цій святій українській землі, свою енерґію та силу, яку ми несемо усьому світові". *(„Голос Америки")*

ТОЧКА ЗОРУ

Перш ніж відчиняти двері до ЕС

Святослав Караванський

Американським аналітикам подій в Україні часом бракує чіткости у своїх міркуваннях. За приклад може правити стаття Ф. Стівен Ляррабі „Україні – прозахідня політика", передрукована з американських видань філядельфійською україномовною газетою „Америка" 25 червня 2011 року.

Головна думка автора: двері до Европейського союзу для України мають стояти отвором. Проти цього важко заперечувати. Однак, існують проблеми, які не можна не розглянути першими.

Україна за Президента Віктора Януковича ще далеко не демократична країна. Внутрішня політика В. Януковича копіює „денікінську демократію" сучасної Росії. То чи розумно Европі залучати такий недемократичний режим до европейської сім'ї народів без жодних попередніх умов?

Ф. С. Ляррабі пише: „Політику Европи та США [щодо України – С.К.] треба спрямовувати на зміцнення демократичних інституцій та розвиток громадянського суспільства".

Тут варто уточнити, коли це має здійснюватися: перед вступом України до ЕС чи після? Стаття не висловлюється чітко щодо цього. Як на мене, це має відбуватися перед вступом України до ЕС. Чи така передбачливість має місце? Чи США та ЕС щось роблять у цьому напрямі?

Єдиний реальний крок у цьому напрямі – це резолюція Европарляменту щодо політично вмотивованого судилища над Юлією Тимошенко. Це судище, однак, не є єдиний недемократичний факт, зареєстрований в сучасній Україні. Таких фактів є більше.

Автор статті підкреслює, що Україна переживає політичну кризу через розкол між Сходом та проевропейським Центром і Заходом. Але аналітик не зазначає, що політика ЕС та США має тамувати цей розкол і аж ніяк не сприяти його поглибленню. Такий підхід дуже важливий для України, бо поглиблення цього розколу пахне прикрими наслідками.

А як розв'язує цю проблему В. Янукович? Від початку свого урядування він виявив зневагу до прозахідних реґіонів України. Міністер освіти Дмитро Табачник, призначений В. Януковичем, від першого дня на посаді почав атакувати прозахіднє населення Галичини, заявляючи, що воно взагалі не українське, поглиблюючи цими атаками розкол між двома реґіонами України. Виходить, що прозахідні українці для владної мафії України є personae non gratae.

Чи є міжетнічна напруга у країні ознакою існування там громадянського суспільства? Чи була з боку ЕС якась протидія розпалюванню урядом міжетнічної ворожнечі в Україні? Пропрезидентська коаліція схвалила закон, ухвалений перед тим російською Думою, про вивішування червонних прапорів на День перемоги 9 травня. Чи відповідає відродження совєтських тоталітарних символів европейським цінностям?

А як стоять справи в Україні з виборами? Вільні й чесні вибори – це наріжний камінь демократії. Чи може В. Янукович цим похвалитися?

Президентські вибори-2004 зфальсифіковано і їх уневажнено. Один з головних режисерів цих виборів був прем'єр-міністер В. Янукович. Це саме повторилося на місцевих виборах-2010, у значно ширших розмірах під орудою тепер уже Президента В. Януковича. Судячи з праці Комісії для випрацювання виборчого законодавства, утвореній В. Януковичем, те саме плянується на парляментських виборах-2012.

Щоб заспокоїти світ, В. Янукович удає, що він хоче справедливого виборчого законодавства. Але це тільки ще одне його лукавство. Американскі юристи, запрошені брати участь у Комісії, вийшли з неї, заявивши, що Комісія – провладна, працює за зачиненими дверима, позбавляючи опозицію змоги брати повноцінну участь у праці Комісії. Це неспростовно свідчить про наміри В. Януковича провести вибори-2012 на тих самих „засадах", що й місцеві вибори-2010.

Чи зробив ЕС або США якісь кроки, щоб змусити В. Януковича створити Комісію для випрацювання виборчого законодавства відповідно до світових стандартів? Ці кроки треба робити саме зараз, до запланованих виборів. У кінці цього року або у 2012 році буде вже пізно щось робити. Отже, щоб зміцнення демократичних інституцій в Україні колись сталося, ЕС і США мають змусити В. Януковича створити Комісію для розробки виборчого законодавства відповідно до світових стандартів.

Тому розчиняння дверей перед Україною в цих обставинах виглядає дивнувато. Чи не слід Европейському союзові, відчинивши двері Україні, заразом заявити, що вступ до ЕС та до зони вільної торгівлі можливий лише для країни, у якій забезпечено вільні й чесні вибори та існує справді громадянське суспільство?

На мою думку, таку заяву слід зробити. Побоювання, що така тверда позиція може спрямувати українську мафію до Москви, базоване на незнанні реалій України, зокрема становища у Партії Реґіонів. Ця партія, як і більшість політичних партій світу, має кількавка підпартій, а саме: мафіозну підпартію та підпартію олігархів.

Цікава, чисто українська риса цієї партії полягає в тому, що стрижень, навколо якого об'єднано її мішане членство – це вимога надати російській мові статус державної мови. Відверто злочинні елементи реґіоналів знайшли спільників у цій вимозі серед олігархів, дарма що ці дві гілки далеко не однодумні в усіх питаннях. Мафіозні елементи партії не приховують своєї орієнтації на Москву, тоді як олігархи, бажаючи спілкуватися й урядувати російською мовою, не мають жодного бажання бодай якоюсь мірою бути залежними від Росії. Олігархи стоять за европейський вибір, їх вабить Брюсель, і В. Янукович не зробить жодного кроку, який може відтрутити олігархів від його партії.

Очевидно, що, вступаючи до Партії Реґіонів, олігархи цілком відверто домовилися з В. Януковичем про певні політичні вимоги і певні урядові пости, на які вони можуть розраховувати, коли партія дістане владу. Олігархи наполягли на членстві України в ЕС, знайшовши прихильників цієї ідеї і серед мафії. Щоб запевнити олігархів щодо цих вимог В. Янукович пообіцяв їм пости міністра закордонних справ та голови Служби безпеки і ще, можливо, посади у Конституційному суді.

Маючи діло з олігархами, В. Янукович мусів також виявляти свою відданість Москві. Але коли він висловив бажання приєднатися до Митного союзу (Росія, Білорусь, Казахстан), міністер закордонних справ одразу зареаґував, змусивши В. Януковича відмовитися від цієї ідеї. Натомість, щоб догодити Москві, Президент вигадав формулу 3 + 1.

Існування підпартії олігархів вийшло на поверхню 9 травня та 22 червня у Львові, де промосковські сили в Партії Реґіонів готували провокацію. Та олігархи не допустили її. Найцікавіший епізод у цій події – лист депутата Верховної Ради Олександра Фельдмана, який, не будучи членом ПР, має вплив на олігархів як голова єврейської громади України. О. Фельдман засудив заплановану просовєтську та промосковську провокацію, і В. Янукович мусів скоритися.

Це все свідчить, що орієнтація на Москву замість Брюселю не зможе відбутися без розколу в Партії Реґіонів. Щоб уникнути розколу, В. Янукович мусить годити олігархам, бо без них він утратить більшість у Верховній Раді, а також підтримку у світі. Тому тверда позиція ЕС на ділі буде знаряддям зміцнення демократичних інституцій в Україні та розбудови там громадянського суспільства.

Якщо ж, замість цього твердого сценарію, ЕС залучить Україну до зони вільної торгівлі (крок до повного членства в ЕС) без жодних попередніх умов, В. Янукович буде й далі нехтувати демократичні цінності та порушувати людські права.

Не секрет, що серед депутатів Европарламенту є елементи, яких приваблюють мафіозні цінності, практиковані В. Януковичем, і ці цінності будуть ширитися серед членів ЕС.

Наслідком цього европейська демократія дістане дошкульного удару.

Щоб уникнути цього удару, ЕС має наполягти вже зараз, що на вступ до ЕС може сподіватися лише демократично організована Україна.

Росія веде себе нецивілізовано щодо української меншини

Заява Української Всесвітньої Координаційної Ради з проводу рішення суду Москви про ліквідацію Об'єднання Українців Росії

Українська Всесвітня Координаційна Рада розглядає ухвалу Замоскворецького суду міста Москви про ліквідацію єдиної всеросійської федеральної організації українців – Об'єднання Українців Росії (ОУР) – як продовження політики порушення громадянських, культурних, духовних й мовних прав найбільшої української громади за межами України.

Рішення районного суду Москви є ланкою єдиної політики – тотального знищення українського громадського життя в Російській Федерації, що здійснює теперішнє керівництво Росії. Ця політика, всупереч взятих на себе Росією міжнародних зобов'язань, передбачає закриття протягом року вже другої української федеральної організації, брутальне поводження з колективом й читачами Бібліотеки української літератури в Москві, відсутність в Російській Федерації українських шкіл, церков, газет, тощо.

Не дивно, що після таких кроків міністер освіти РФ Андрій Фурсенко заявляє, що українці не спішать вимагати відкриття школи, де українська викладалась хоча б декілька разів на тиждень поряд з російською, англійською чи іншими мовами.

Рішення суду розвінчує сподівання частини української громадськости, що влада в Росії готова схаменутись і перестати притісняти громадян своєї держави за національною ознакою.

Нагадаємо, що після зауважень Міністерства юстиції РФ – українці Росії скликали 6-ий Надзвичайний з'їзд ОУР, де внесли зміни до Статуту ОУР згідно зауважень й обрали нове керівництво ОУР.

Здавалось, перешкоди для діяльности українського національного об'єднання Росії усунуто.

Але ж ні. Суд все ж вважає, що виступ колишнього співголови ОУР Валерія Семененка в програмі „Свобода думки"на „5-му каналі" (Санкт-Петербург) та Радіо „Свобода" начебто порушує припис Міністерства юстиції РФ про призупинення діяльности ОУР.

Юристи, експерти й фахівці в один голос зазначають, що в російському Законі „Про громадські об'єднання" чітко вказано, що саме не мають права роботи організації в період призупинення їхньої діяльности. Це стосується тільки організації і проведення публічних заходів та реєстрації ЗМІ. Нічого такого ОУР не здійснювало, однак, рішення про ліквідацію організації все одно приймається.

Підтекст такого рішення зрозумілий – українці Росії повинні зректись своєї національної ідентичности – відмовитися від свого роду й стати „русскімі" – так їм буде безпечніше.

В ситуації, що склалась, УВКР висловлює свій рішучий протест проти переслідування в Росії активістів української громади й закриття ОУР.

УВКР звертається до вищого керівництва держави України стати на захист законних прав закордонних українців, які проживають у Росії – прав, які гарантуються українській етнічній меншості РФ міжнародним правом й двосторонніми угодами, підписаними між Україною і Росією.

УВКР закликає світове українство до акцій солідарности з українцями Росії й підтримки ОУР як єдиного леґітимного органу української діяспори Росії.

Михайло Ратушний,
голова УВКР

Повернення В. Путіна і Україна

24 вересня прем’єр-міністер Росії Володимир Путін погодився на пропозицію нинішнього Президента Дмитра Медведєва 4 березня 2012 року кандидувати на пост Президента.

Неминучість такого рішення була очікуваною від 2007 року, коли президентство Д. Медведєва усі сприйняли як абсолютно технічне, як вимушену перерву у провідництві В. Путіна, який знову має повернутися до керма. Коли 31 грудня 1999 року Президент Росії Борис Єльцин передав берло влади В. Путінові, ніхто й гадки не мав, що ту владу він може затримати на 20 років. Конституція дозволяла одній особі лише дві каденції. Але В. Путін знайшов вихід з такої скрути, перечекав один термін в кріслі прем’єра і тепер має намір повернутися спершу на шість років, бо саме так вдалося збільшити термін президентства під час правління Д. Медведєва. Крім цього, помітних зрушень в Росії не сталось: як і раніше, існують проблеми у взаєминах з Великобританією, США, Грузією і Україною, посилюються корупція і організована злочинність, незалежні підприємці і опозиціонери сидять за ґратами, на Кавказі триває партизанська війна.

Росія зберегла також непорушні імперські амбіції. Вже через тиждень після оголошення наміру йти на третій президентський термін В. Путін оголосив новий інтеґраційний проєкт – Евразійський союз.

Статтю про нього він опублікував 4 жовтня. Нове утворення має виникнути на основі Єдиного економічного простору та Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану. Новий союз має згодом дорівнятися за потужністю до Европейського союзу і стати „одним з полюсів сучасного світу“. До нього приєднаються також Таджикистан та Киргизія.

В новому проєкті немає й згадки про Україну, яку Росія активно запрошує до повноправної участи у Митному союзі. Однак, В. Путін наголошує: „Деякі наші сусіди пояснюють небажання брати участь в просунутих інтеґраційних проєктах на пострадянському просторі тим, що це нібито суперечить їхньому европейському виборові. Вважаю, що входження до Евразійського союзу, окрім прямої економічної користи, дозволить кожному з його учасників інтеґруватися до Европи швидше і на значно сильніших позиціях“.

Росія, ясна річ, очолить запропоноване В. Путіним геополітичне утворення.

Західні експерти вважають, що нова ідея В. Путіна є не лише протиставленням Заходові ґльобальних намірів Росії, а й погано завуальованою претензією Кремля на контролю Росії над Україною. Директор міжнародних програм Центру Разумкова Михайло Пашков в коментарі для Бі-Бі-Сі сказав, що, на його думку, тиск на Київ з Москви після оголошення нової ініціятиви В. Путіна посилиться в період його наступної можливої президентської каденції, тому Києву необхідно бути готовим чітко відстоювати свої національні інтереси.

Водночас для усього світу стала дивною упевненість обох нинішніх провідників Росії у висліді наступних виборів. Це відчув Д. Медведєв, який 29 вересня на зустрічі з трьома керівниками телеканалів обмовився, що виборці можуть відмовити у довірі В. Путінові. „Кожний політик може „пролетіти“ на виборах“, – сказав він. Кожний, але не В. Путін. І не в Росії, де вибирають того, на кого вкаже партія. Тепер є і така партія, і її єдиний кандидат. Як це було в СРСР.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.
За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація: Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com

Оголошення: Марійка Осціславська ☎ (973) 292-9800 x 3040; **Fax**: (973) 644-9510 **E-mail**: adukr@optonline.net

Предплата: Марійка Пенджола ☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail**: subscription@svoboda-news.com

ЖОВТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Пророцтво Миколи Вороного – перекладача „Марсельєзи“

9 жовтня 1937 року був засуджений до розстрілу і страчений 3 листопада Марко Вороний, син відомого українського поета, театрознавця і перекладача Миколи Вороного. Його заарештували 19 березня 1935 року, саме на день народження. Військовий трибунал Київської військової округи на закритому судовому засіданні 14 лютого 1936 року засудив Марка Вороного до восьми років виправно-трудових таборів на Соловках.

Арешт був викликаний клопотанням М. Вороного про звільнення заарештованого батька. У заявах до влади син писав, що батько його переклав українською мовою провідні на той час пісні комуністичного світу – „Інтернаціонал“, „Марсельєзу“, „Варшав’янку“.

Поет Микола Вороний народився 1871 року на Катеринославщині, в сім’ї ремісника. В молоді роки перебував під наглядом поліції з забороною вступати до вищих навчальних закладів Росії, тому продовжував навчання у Віденському і Львівському університетах.

У Львові М. Вороний зблизився з Іваном Франком, який справив великий вплив на формування його світогляду та літературно-естетичних поглядів. Працював бібліотекарем і коректором Наукового Товариства ім. Шевченка, режисером українського театру, деякий час був неофіційним редактором журналу „Зоря“.

У 1910 році М. Вороний оселився в Києві, але Жовтневої революції не сприйняв і в 1920 році виїхав до Варшави, потім – до Львова, де викладав в Українській драматичній школі при Музичному інституті ім. Миколи Лисенка, деякий час був директором цієї школи.

В Україну повернувся в 1926 році, працював викладачем Харківського музично-драматичного інституту, пізніше переїхав до Києва.

Тяжіння до модернізму не перешкоджало М. Вороному писати твори, пройняті щирою любов’ю до народу, пошаною до його найкращих синів Тараса Шевченка, І. Франка, М. Лисенка. У спадщині М. Вороного значне місце посідають переклади з інших літератур.

Максим Рильський назвав М. Вороного поетом „невеселих літ“, відчуваючи, мабуть, що його вчитель і друг увійде в число знищених комуністичним режимом діячів української культури.

Життя М. Вороного була страдницьким: переслідування ще в гімназійні роки, після повернення з Польщі – цькування за „націоналізм“ і, нарешті, розстріл за вироком трійки НКВД. Не зважили на те, що його переклади схвалив більшовицький уряд України.

Коли 28 березня 1934 року почалося слідство у справі М. Вороного, свідки-літератори Любомир Дмитерко, Аркадій Добровольський, Іван Ле визначили творчість поета як „буржуазно-естетську і націоналістичну“, а його самого назвали „трубадуром націоналістичної контрреволюції“. Їхні свідчення увійшли до звинувального висновку.

М. Вороний під час допитів рішуче заперечував висунуті проти нього звинувачення в приналежности до контрреволюційного підпілля. 31 березня 1934 року його ув’язнили на три роки, з заміною ув’язнення засланням у Казахстан. 9 червня 1934 року замінили йому трирічне заслання висилкою з України на той же термін.

М. Вороний був змушений жити в російській провінції, влітку 1937 року приїхав у село Глиняне в Україні, восени того ж року переїхав до міста Новоукраїнки, де почав працювати коректором у районній газеті, але невдовзі був звільнений.

Останнім актом трагедії М. Вороного була порушена в Одесі групова справа зі звинувачення 13 осіб – 12 селян і М. Вороного – в участі у контрреволюційній військово-повстанській організації. Усіх 13 розстріляно опівночі 7 червня 1938 року.

У перекладі „Марсельєзи“ є рядки, які цілком можна віднести до проукраїнських настроїв поета, який пророчо передбачав зловісні дні репресій:

Гей, діти рідної країни,
Ходім — настав славетний час!
Бо лютий ворог стяг руїни
Вже розгортає проти нас.
Вам чути, як здаля лунає
Той рев шалених вояків —
Іде, іде проклята зграя,
Щоб ваших нищити синів.

Громадо, в бій ставай!
До лав, батьки й сини!
Рушай! Рушай!
Хай чорна кров напоїть борозни!
Свята любов до свого краю
Зміцнить удар наш у бою.
Злети ж до нас ти, воле, з раю
І силу нам подай свою!
Побіду під стяги кохані
Приклчимо з лав з усіх кінців, —
Хай бачать недруги здола́ні
І славу, і тріюмф борців.

Коли ми здійсним наші мрії,
Батьки в могилах будуть спать,
Але їх прах і славні дії
Зумієм ми ушанувать.
Щоб не тягти життя нужденне,
Дали батьки нам гарту пай, —
Нас кличе збурення надхненне
І смерть у помсті за свій край!

У Новоукраїнці в червні 2006 року встановлено меморіяльну дошку в пам’ять М. Вороного.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Не згадали про розстріл у Бабиному Яру українських патріотів

Від початку вторгнення Німеччини до СРСР у 1941 році почалися масові розстріли. Більшовицькі чекісти знищували у тюрмах українських патріотів на західніх землях. Німці з перших днів війни розстрілювали комісарів, євреїв, циган, психічно хворих. А після того, як у Львові проголосили відродження Української держави, німці розстрілювали і українських патріотів.

Розстріли відбувались на всіх окупованих теренах СРСР. Особливого розголосу набули розстріли у Бабиному Яру в Києві. Спочатку більшовицька пропаґанда оголошувала, що тут німці знищували радянських військовополонених. Згодом вже згадували про розстріли у Бабиному Яру євреїв і циган.

За часів незалежности ми дізнались, що там німці знищували і українських націоналістів, серед яких була українська патріотка, поетеса Олена Теліга. На її честь у Бабиному Яру встановили хрест, який неодноразово знищували. Але тих, хто здійснював це блюзнірство, як правило, міліція не виявляла. Це свідчило про неґативне ставлення влади до українських патріотів.

У 2011 році минуло 70 років від початку розстрілів у Бабиному Яру. Вирішили відзначити цю подію на державному рівні. Вперше запросили і представника ромів (циган). Адже ця трагедія стосувалась багатьох національностей. Долучилась до цього і Українське державне підприємство поштового зв’язку „Укрпошта“, яке випустило художній конверт і марку, провело спеціяльне погашення.

З Києва мені надіслали цю поштову пам’ятку. На моє здивування, на марці, конверті і на поштовому штемпелі зображена лише юдейська мінора. І напис на конверті свідчить, що цей поштовий сувенір відзначає початок розстрілу євреїв у Бабиному Яру.

Поштові марка „70 років трагедії Бабиного Яру“.

А де ж згадка про українців, циган, росіян, людей інших національностей, яких теж розстрілювали в Бабиному Яру?

Всі поштові випуски „Укрпошта“ здійснює після узгодження з громадською радою, до якої входять спеціялісти різних професій. Як мені пояснили, частина членів цієї ради була проти такого одностороннього висвітлення трагедії. Згодом почали звертатися особисто до кожного члена з проханням підписати протокол про цей поштовий випуск. До членів ради, які протестували проти однобічного висвітлення трагедії, не зверталися.

В сучасній Україні не хочуть згадувати про українських патріотів, які загинули в роки Другої світової війни. Це підтвердили і події 3 жовтня у Бабиному Яру, де в цей день заклали камінь на знак спорудження у Бабиному Яру музею Голокосту. А чому не музею пам’яті жертв всіх національностей, знищених тут? Невже кожна нація має споруджувати у Бабиному Яру свої музеї? Звичайно, це неможливо. То чому така зневага нинішньої влади України до жертв інших національностей, в тому числі і українців?

Гарій Макаренко,
Житомир

Від редакції. Внизу на аркуші поштових марок, про які написав Гарій Макаренко, є напис „29 вересня 1941 року – початок масових ростстрілів євреїв у Бабиному Яру“, котрий певною мірою виправдує появу марки. Але такого напису немає на самій марці, тому було б доцільно на цій марці, або на іншій, випущеній одночасно, чи на купоні до марки показати пам’ятники іншим жертвам нацистів у Бабиному Яру, зокрема українським патріотам, полоненим, священикам, дітям або у написі зазначити, що й такі жертви були в цьому місці.

Українська держава – без українців

Найбільша держава на европейському континенті – Україна. Але у школах викладають всі предмети для школярів чужою мовою.

Всі урядовці – від почтаря до професора університету – переважно говорять російською мовою. У Верховній Раді депутати теж говорять російською мовою, хоч називають себе українцями.

Якщо хто-небудь запитає, чому вони говорять російською мовою, то почує відповідь, що це – демократія.

У Російській Федерації живе 20 млн. українців, але в Москві, в Маґадані чи у Владивостоку ще мало українських шкіл, клюбів, бібліотек чи театрів.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Школа просить допомоги

Звертаюся до братів-українців з далекої Америки від імені громади села Волиці на Тернопільщині з проханням допомогти добудувати місцеву школу.

Стіни і долівку школи силами всієї сільської громади вже збудовано. Однак, на дах нема грошей, а діти тепер ходять до сусіднього села за три кілометри і в погану погоду часто хворіють. Всі звертання до уряду були марними. Щоб збудувати дах школи, потрібно 1,300 дол.

Маю надію, що знайдуться добродії, які допоможуть дітям, і заздалегідь їм дякую. Адреса: школа села Волиці, Бережанський район, Тернопільська область.

Пожертви можна висилати на адресу Злученого Українського Американського Допомогового Комітету: UUARC, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111.

Ольга Курис,
село Волиця, Тернопільська область

Цей дзвінок зробив велику приємність

Дякую за поміщення мого листа „Приємно було довідатись з газети“ у „Свободі“ від 23 вересня. 27 вересня отримав телефонний дзвінок від дружини Володимира Микули – Богданни. Вона пояснила, що бажає поговорити зі мною з огляду на те, що її чоловік недочуває, і гарно подякувала мені за листа.

Говорили ми доволі довго. Вона виросла у Франції, а коли одружилася, то обоє переїхали до Англії, де чоловік закінчив Оксфордський університет, мав добру працю, однак, подружжя вирішило виїхати до США. Тепер вони проживають у Йонкерсі, Ню-Йорк.

Цей телефонний дзвінок зробив мені велику несподіванку і приємність.

Володимир Колюбінський,
Фініксвіл, Пенсильванія

Льотерія DV-2013 триває

4 жовтня у США розпочалася льотерія диверсифікаційних віз на 2013 рік, яка проводиться щороку за схваленою Конґресом США програмою. Для льотерії DV-2013 виділено 50 тис. віз. Заявки на участь у льотерії можна подавати в електронному вигляді до 5 листопада. Електронну форму заявки і умови льотерії DV-2013 можна знайти на інтернет-сторінці www.dvlottery.state.gov. Заявки на папері не приймаються.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

ОКРУГИ КОНЕКТИКАТ

відбудуться

в суботу, 29 жовтня 2011 р. о год. 2:00 по пол.
в залі Української католицькоя церкви св. Михаїла,
569 George St., New Haven, CT.

У загальних зборах зобов’язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делеґати, та по два делеґати від наступних відділів:

12, 59, 67, 253, 254, 277, 387, 414.

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Евген Осціславський – Другий заступник президента УНСоюзу
Ґлорія Горбатий – Радна УНСоюзу.

За управу Округи:

Мирон Колінський, *голова* **Ігор Гайда,** *заступник голови*
Богдан Добощак, *секретар* **Ґлорія Горбатий,** *касир*

НАУКА

Презентовано нову книжку історика Тараса Гунчака

Нова книжка Тараса Гунчака.

Професор-емерит Тарас Гунчак підписує своє книжку в дарунок Ірені Куровицькій.
Фото: Володимир Ткаченко

НЮ-ЙОРК. – 24 вересня у Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася презентація книжки Тараса Гунчака „Ключові проблеми історіографії Другої світової війни“ (Київ, 2011. 225 стор.).

Книжка побачила світ заходами Української Видавничої Спілки ім. Юрія Липи і завдяки фінансовій підтриці з боку НТШ-А, зокрема Фонду Асоціяції Українського Дому у Флінті, Мишиґен. Передмову до цього видання написав доцент Київського університету ім. Тараса Шевченка, кандидат історичних наук Іван Патриляк.

Розпочавши розмову про книжку, до якої увійшли публіковані протягом останніх років наукові праці та полемічні статті автора, професор Т. Гунчак наголосив на актуальності багатьох питань військового протиборства европейських країн в останній світовій війні та участі в цій війні бездержавних націй, як от і багатомільйонного українського народу.

У цьому контексті він підкреслив, що від української сторони вкрай необхідні вчасні реаґування на суперечливі трактування українсько-еврейських, українсько-польських стосунків часів воєнного лихоліття.

Несправедливі звинувачення обтяжуються добре скоординованими спробами прямого фальшування української історії російськими спецслужбами, як також і некритичними стереотипами, поширеними серед неуважних дослідників минулого, навіть якщо вони належать до світової вченої спільноти.

Коли ми заперечуємо проти безпідставних звинувачень українців у системному антисемітизмі чи то масовому „бандитизмі“ на волинських землях, то це не означає, що ми готові вибілювати будьяких своїх негідників та злочинців, – зазначив Т. Гунчак, – бо такі злочинці були і заслуговують безкомпромісного осуду.

Разом з тим факти військових злочинів потребують удокументованого доведення, а не загальних розмов. Т. Гунчак послався на свою публікацію „Problems of Historiography: History and Its Sources“ („Harvard Ukrainian Studies, ч.1/2, 200), в якій спростовуються легковажні акценти на цю тему, зокрема у статтях канадського дослідника Марка Царинника.

Методологічною помилкою є, коли в історичних дослідженнях спираються виключно на мемуаристику, індивідуальні свідчення окремих людей тощо, що зокрема спостерігається у публікаціях Івана Химки.

У цьому зв’язку проф. Т. Гунчак згадав про нормативний навчальний курс під назвою „Source Criticism“, який він запровадив під час викладання світової історії студентам у Ратґерському університеті.

Некритичні стереотипи, проте, діють і далі, оскільки в подальшій полеміці на ці теми, дискутанти рясно цитують твердження М. Царинника і оминають мотивовані заперечення з боку Т. Гунчака. Ще ніхто не знайшов жодного документу, який би доводив організований, програмний спосіб нищення евреїв українцями, – наголосив доповідач. З уваги на це серйозні дослідники вже не звинувачують Симона Петлюру у погромах.

Подальший зміст доповіді Т. Гунчака був присвячений його документальним знахідкам на теми, що засвідчують зловмисне розпалювання ворожнечі в українсько-еврейських стосунках, розігрування КҐБ так званої еврейської карти.

На його думку, українська вчена спільнота недостатньо робить для встановлення історичної справедливости та для відтворення правдивих обставин участи Української Повстанської Армії у Другій світовій війні, і замість випереджальних власних досліджень тримається оборонної тактики у запереченнях ворожих Україні історіографічних тенденцій. Рівночасно і українські, і польські вчені визнають, що по-лицарському наші народи між собою не воювали, – зазначив доповідач.

Серед інших причин цього явища проф. Т. Гунчак вказав на ту обставину, що польська сторона від самого початку головною своєю метою ставила відновлення Польської держави в кордонах 1938 року – без огляду на те, хочуть цього українці, чи ні.

Проф. Т. Гунчак торкнувся також обставин доконаного бандерівцями чину відновлення української державности у Львові 30 червня 1941 року. Він уточнив, що згадана акція насправді стосувалася проголошення українського „краєвого управління“ на зайнятих німцями землях з тим, що Українська держава мала бути згодом проголошена у Києві. Німці рішуче відкинули ці домагання і надовго ув’язнили Степана Бандеру разом з його однодумцями.

Проблема визнання та каяття українців за їхні провини у Другій світовій війні й надалі ускладнюється тим, що, на відміну від багатьох сусідніх народів, які в різний час це зробили, повоєнна доля українців виявилася складнішою.

Хоча у 1991 році, через 46 років після розгрому гітлеризму, вони нарешті й здобули державу свого імені, але по-справжньому господарями у себе вдома не стали: не мають повного доступу до архівів, і часто стають об’єктом маніпуляцій з боку „вовків в овечих шкурах“ – історичних ворогів української державности.

Під час дискусії проф. Т. Гунчак повідомив, що в Канаді готується видання його книжки у перекладі англійською мовою. Після закінчення програми присутні жваво купували книжку Т. Гунчака, якої, проте, багатьом не вистачило: її наклад мав би бути значно більшим, аніж тих 5,000 примірників.

Пресова група НТШ-А

ПОСТАТІ

Генерал В. Савченко-Більський присвятив своє життя Україні

21 вересня виповнилося 56 років з дня, коли на чужині помер Володимир Савченко-Більський, генерал-хорунжий, призабутий нині український морський офіцер, організатор українських військових частин та морський міністер Української Народної Республіки.

В. Савченко-Більський народився 14 червня 1867 року, в селі Олишівка на Чернігівщині, в українській шляхетській сім'ї. Батько його був знаним на Чернігівщині іконописцем, походив зі старовинного козацького роду. Мати також мала козацьке походження, належала до роду Суліїв, з якого вийшло багато громадських діячів старої України.

Взагалі родина Савченко-Більських заснувала цілу плеяду громадських діячів. Рідний брат Володимира, Михайло, став знаним аґрономом, і свого часу займав пост Генерального секретаря хліборобства в уряді УНР, а за Гетьманату в 1918 році він був обраний членом президії Всеукраїнського Земського Союзу. Інший брат, Василь, став популярним в Чернігові малярем.

Володимир, на відміну від своїх братів, обрав військову кар'єру. В 1888 році 20-річний В. Савченко-Більський заступив на військову службу в складі 112-го Уральського полку. В 1893 році отримав чин поручника і призначення в елітний 22-ий Нижегородський полк, що квартирував у Польщі. Однак, необхідність постійного зв'язку з рідною українською землею дала про себе знати, і вона змусила молодого поручника шукати інших місць для продовження військової служби.

4 лютого 1902 року він був переведений на фльоту. Того ж року отримав звання штабс-капітана і оселився в Севастополі, брав активну участь в житті української севастопольської громади.

23 червня 1907 року він став членом конспіративного гуртка „Кобзар" в Севастополі, де з двома десятками морських офіцерів та місцевих освітян взявся за нелегку тоді справу популяризації української пісні, книги, вистави.

Невдовзі розпочалася Перша світова війна. 6 грудня 1915 року В. Савченко-Більський отримав звання підполковника. Пізніше став командиром військової формації, яка його ж зусиллями стала першою українською військово-морською формацією XX ст.

Революція 1917 року леґалізувала українські політичні партії, численні культурні організації та об'єднання, зокрема і „Кобзар", на базі якого була утворена Українська Чорноморська Громада. Число людей в Севастополі, що усвідомлювали себе українцями, зросло одразу в кільканадцять разів, і в цьому була пряма заслуга В. Савченка-Більського, що займав у Громаді пост заступника голови Ради з культурно-освітніх справ. Водночас він контролював діяльність українських корабельних Рад, тоді ж за його участи виникли перші теоретичні начерки майбутньої вітчизняної військово-морської доктрини.

Влітку 1917 року частина В. Савченка-Більського завела свій український прапор-корогву з портретом Тараса Шевченка, та почала виконувати національний гимн України.

В листопаді 1917 року Морський курінь ім. гетьмана Сагайдачного під командою мічмана Якима Христича вирушив до Києва. На жаль, пізніше цей курінь майже цілком загинув на вулицях столиці в нерівній боротьбі проти московських військ.

22 грудня того ж року В. Савченко-Більський був призначений на посаду директора канцелярії Морського міністерства, на якій беззмінно пробув до 5 січня 1920 року. Він брав активну участь в випрацюванні „Тимчасового закону про флот УНР" , що був прийнятий 14 січня 1918 року і закріплював за Україною право на власну фльоту. За заслуги у його становленні В. Савченко-Більський отримав ранґу генерал-хорунжого.

На початку 1919 року втратила свою фльоту та вихід до Чорного моря. Головний Отаман Симон Петлюра призначив генерала представником Українського морського міністерства при Державному секретаріяті Західньо-Української Народної Республіки. Після відкриття 1 жовтня 1919 року в Кам'янці-Подільському Гардемаринської школи, був призначений її начальником, однак, вже через півтора місяці місто зайняли польські війська, і заклад мусив припинити свою діяльність.

19 травня 1920 року, невдовзі після звільнення Києва військами Польщі та УНР, генерала було призначено начальником Головної військово-морської управи (тогочасна назва морського міністерства УНР). Він швидко зформував Дніпровську воєнну фльотилію і з моряків та місцевих добровольців створив Дніпровський фльотський півекіпаж.

Останній утворив з себе курінь морської піхоти для бронепотягу морського відомства „Чорноморець", який з серпня активно діяв на фронті проти більшовиків аж до моменту, коли 21 листопада 1920 року українська армія в районі Підволочиська перейшла Збруч.

Генерал-хорунжий Володимир Савченко-Більський.

В. Савченко-Більський був інтернований польською владою в Тарнові, а потім замешкав в Ромейках на Волині, збагачуючи протягом 1920-1930-их років українську військову періодику власними спогадами і працями.

Не залишився генерал і осторонь громадсько-політичного життя. Ставши політичним прихильником Гетьмана Івана Полтавця-Остряниці та його Українського національного козачого товариства, він став повноважним представником цієї організації на Волині.

Не кидаючи театру – свого старого захоплення, він і на еміґрації організовував українські вистави в Сарнах.

10 травня 1937 року генерал був нагороджений Хрестом Симона Петлюри, а 27 липня того ж року він відзначив своє 70-ліття, отримавши поздоровлення від Президента УНР Андрія Лівицького та численних українських еміґрантських організацій.

Коли запалав вогонь Другої світової війни, генерал заініціював створення організації „Українські комбатанти", в рамках якої колишні старшини армії УНР заново проходили вишкіл на випадок війни Німеччини з Радянським Союзом, а в 1943 році – Української Визвольного Війська (УВВ) у складі Вермахту.

Після війни В. Савченко-Більський перебрався до Франції. 21 вересня 1955 року у місті Абодант він відійшов у вічність. Біографія і праці генерала ще потребують докладнішого дослідження.

Ігор Гриценко,
дослідник історії фльоти УНР,
Запоріжжя

Ідея проф. Олекси Біланюка здійснилася через 50 років

23 вересня газета „Ню-Йорк Таймс" принесла вістку, що науковці найбільшого в світі Европейського центру ядерних досліджень (CERN), який розміщено на кордоні Швайцарії і Франції, довели, що швидкість світла не є найвищою швидкістю, котра дозволяє матеріяльним часткам рухатися у всесвіті. Це суперечить досі усталеним впродовж усього минулого століття поглядам панівної теорії відносности Альберта Айнштайна. Вчені виявили, що найменші частки „невтріно" можуть летіти швидше світла.

Таку можливість вперше досліджував у 1961 році професор фізики Рочестерського університеті Олекса Біланюк, котрий разом з проф. Енаканді-Чанді-Джорджем Сударшаном на підставі теоретичних міркувань висунули революційну ідею, що швидкість світла не є найвищою. Вони це опублікували в наукових журналах, що можна тепер оглянути на Інтернеті. У подальшому треба було такі частки знайти та їх ідентифікувати. Проминули роки пошуків – щойно тепер в CERN науковці такі частки знайшли та змогли цю вищу швидкість виміряти.

Ця подія відкриває такі абстрактні можливості, як подорожі в іншому часі та інші, котрі ще навіть не є в концептуальній стадії. Вона також викликала серед вчених ядерної фізики виправдані сумніви, бо межа швидкости, встановлена А. Айнштайном, вважалась досі непорушною аксіомою модерної фізики. Ці нові результати будуть тепер ретельно перевірені й можна очікувати фундаментальних змін в дотеперішному розумінні фізичних законів.

Тепер візія українського вченого, оприлюднена 50 років тому, стає дійсністю, викликаючи велике заворушення у світовій науці.

О. Біланюк закінчив студії електричної інженерії в університеті Лювен в Бельгії. В Америці вивчав математику і фізику в Мишиґені, де здобув докторат з ядерної фізики. В 1958-1964 роках був професором фізики в Рочестерському університеті, опісля – професором фізики у Swarthmore College в Пенсильванії, де у 1986 році отримав почесний титул „Професор 100-ліття з фізики. В 1962-2006 роках, як вчений-гість проводив дослідження та доповідав у чільних ядерних лябораторіях Італії, Німеччини, України і Франції, викладав в Арґентині, Бразилії, Єгипті, Індії, Перу, Росії, Китаї, Мароко та тричі – в Україні.

Опублікував сам і у співпраці з іншими низку наукових праць у провідних наукових журналах Америки й Европи. Одержав від Президента України Віктора Ющенка орден „За заслуги". Був обраний чужоземним членом Національної Академії Наук України. Був почесним членом Наукового Товариства ім. Шевченка та довголітним президентом Української Вільної Академії Наук.

На жаль. О. Біланюк не дочекався підтвердження його епохальних ідей, бо відійшов з цього світу 27 березня 2009 року.

Роман Гавриляк,
Ню-Йорк

На оселі ім. О. Ольжича відбулася зустріч дивізійників

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія. – Головною подією 1 жовтня на оселі Організації державного відродження України ім. Олега Ольжича була зустріч вже невеликого числа справжніх воїнів за волю України, від яких ще можна було почути перекази про бойове завзяття, під час якого вони намагалися зупинити більшовицьку навалу перед тотальним знищенням українського буття.

Цей героїчний акт дивізії „Галичина", пізніше названої Першою Українською дивізією Української Національної Армії, довів, що ми є і що ми будемо.

Початок цієї довгоочікуваної зустрічі виявив зацікавлення всіх учасників, які вже від 1-ої год. по полудні почали сходитися до ватри, де пекли бараболю, і поросятко в ротаційній печі. Вкоротці всі учасники примістилися у великій удекорованій залі при гарно покритих столиках. Відтак, слухаючи музику, всі почали насолоджуватися не тільки смачними стравами, а й приємними споминами про минуле.

Богдан Пастушак

„Смолоскип“ нагородив молодих краєзнавців

На врученні нагород виступає міський голова Андрій Садовий.

Промовляє Ольга Погинайко.

Організатор конкурсу Союзу Українок „Мій рідний край“ Ростислава Федак.

ЛЬВІВ. – 16 вересня відбулося нагородження переможців Міжнародного конкурсу учнівської та студентської молоді „Мій рідний край-2011“, який проводить Союз Українок за підтримки видавництва „Смолоскип“.

Як зізналася організатор конкурсу Ростислава Федак, у цьому році конкурс не отримав державного фінансування, тож смолоскипівські нагороди – книжки і 17 стипендій – стали основними нагородами, якими відзначено молодих краєзнавців з різних регіонів України.

Церемонія нагородження відбулася у великій сесійній залі міської ради. Участь у нагородженні взяв міський голова Андрій Садовий, голова Союзу Українок, народний депутат України Лілія Григорович, народний депутат України Володимир В'язівський, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львівська Політехніка“ Ірина Ключковська, професор Львівської національної академії мистецтв, д-р Оксана Маланчук-Рибак, заступник голови Організації українських жінок у Великій Британії Анна Ройко, директорка центру „Жіночі перспективи“ та центру „Зонта“ Любов Максимович, президент Львівського крайового товариства „Рідна школа“ Петро Сікорський, поетеси Антоніна Листопад та Анна Канич, народна майстриня Ольга Возниця, голова оргкомітету конкурсу Орeслава Хомик, а також учнівська та студентська молодь, їхні батьки й наставники. „Смолоскип“ представляла директор книгарні Ольга Погинайко.

Промовляли А. Садовий, Л. Григорович та інші. О. Погинайко передала вітання від голови видавництва „Смолоскип“ Осипа Зінкевича та його дружини Надії і наголосила, що видавництво постійно співпрацює з ініціятивною та обдарованою молоддю, проводить щорічні семінари творчої молоді та літературний конкурс, переможці якого мають можливість видати у „Смолоскипі“ свою книжку.

Учасники конкурсу відвідали визначні місця Львова та Форум видавців, котрий саме відбувався у місті.

Ольга Янишівська

Переможці й учасники конкурсу Союзу Українок „Мій рідний край“ під час вручення нагород.

Щедрий дар сиротинцеві від СУА

ЧЕРКАСИ. – 15 вересня до обласного притулку для дітей „Теплий дім“ несподівано завітали голова 111-го відділу Союзу Українок Америки з Лос-Анджелесу Людмила Вусик та дружина міського голови Анжела Одарич.

Гості передали притулкові сертифікат на 1,150 дол. на придбання необхідних речей для вихованців. До збору коштів, що відбувся на Квітну неділю, долучилися Українська православна церква св. Андрія (о. Василь Штелень), Українська православна церква св. Володимира (о. Василь Савчур), Українська греко-католицька церква (о. Мирон Микита).

Діти та працівники притулку були зворушені турботою про маленьких мешканців „Теплого дому“, яка зігріла теплим промінчиком їхні серця.

Мирослава Бондар,
директор притулку

Людмила Вусик (зліва) і Мирослава Бондар з сертифікатом про подаровані гроші. Фото: Анжела Одарич

В Україні вручено стипендії з фондів Ковалюків

ЛЬВІВ. – 28 серпня в селі Заболотівці відбулося вручення стипендій студентам з Фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк (МК), який був створений 2001 року при співпраці Фундації „Україна-США" і Канадсько-Української Фундації.

Урочистість розпочалося Службою Божою з участю стипендіятів у святкових вишиваних строях і гостей з США і Канади, а також мешканців села, які заповнили сільську церкву.

На урочистій церемонії вручення стипендій були присутні Марія Тимяк і її дочка Роксоляна Тимяк-Лончина з США – дочка і внучка М. Ковалюк, а також її син Богдан Ковалюк – адміністратор фонду з Канади, представник проводу КУФ проф. Роман Єринюк з Вініпеґу, який своїм словом приєднався до програми, яку підготувала і провела директор школи Анна Вітрів.

Учні школи деклямаціями і співом показали, що провід і учителі в школі дбають про виховання дітей.

Грамоти і стипендії в сумі 150 дол. директор бюра КУФ у Львові Ліда Андрушко і Б. Ковалюк вручили 18 стипендіятам.

В Генеральному консульстві Канади у Львові 26 серпня відбулося вручення стипендій з фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк -Тані Ковалюк, який був створений 2004 року з пожертви Тані Ковалюк, внучки св. п. М Ковалюк для студентів Львівської области, які вивчають українську мову та історію на здобуття ступенів бакалавра, маґістра і доктора. Одержали стипендії по 100-500 дол. Віра Трач, Зоряна Качмарик, Роксоляна Жаркова, Ірина Романина і Сніжана Кравець.

Богдан Ковалюк

Стипендіяти Фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк-Тані Ковалюк 2011 року під час вручення стипендій у Львові. Сидять: Богдан Ковалюк і Марія Тимяк.

Стипендіяти Фонду ім. Меланії Денис-Ковалюк 2011 року з села Заболотівці.

Виставка української художниці в Тель-Авіві

Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко та продюсер Діяна Попова на виставці Галини Москвітіної. *Фото: Андрій Глаз-Шая*

Картина Галини Москвітіної з серії „Кодекс світла".

ТЕЛЬ-АВІВ, Ізраїль. – Світове турне української художниці Галини Москвітіної почалося з виставки в Тель-Авіві. Вона тривала лише один день 19 вересня, але здивувала, зачарувала, відкрила незвіданий світ світла ізраїльтянам, яким вдалося відвідати виставку. Попереду – Мілян, Лондон, Ню-Йорк, а позаду виставки в різних містах України. і завжди з незмінним успіхом.

Картина Г. Москвітіної „Школа танців" була куплена на британському абкціоні „Bonhams" за 9,600 фунтів стерлінґів. Картини „Хмари та птахи" і „Корабель Іштар" вже придбані до приватних колекцій прихильників жанру, в якому творить Г. Москвітіна. Вона називає свої полотна „світангами".

Продюсер приватного українського фонду „ArcaneArt" Діяна Попова пояснила, що таке світанги Г. Москвітіної, в чому їхня унікальність і неповторність:

„Ці картини, виконані теплими фарбами, надихають людину і дозволяють їй через призму світла художниці визначити стан власної душі. Мені приємно, що нова виставка розпочалася з Тель-Авива і продовжиться в Европі та Америці".

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко, який відвідав виставку, відзначив її значимість для ізраїльтян і українців Ізраїлю та висловив надію, що вона матиме такий же успіх в Европі та США, коли її високо оцінили на Святій землі.

Перша виставка Г. Москвітіної „Ангели. Боги. Будди" відбулася у жовтні 2010 року в Києві. Потім була виставка „Дар світу". Лише за два роки Г. Москвітіна стала популярною в Україні і за її межами.

Народилася художниця в Києві, закінчила видавничо-поліграфічний інститут за фахом художник-графік і почала писати картини, які в українському мистецтві виявляють творче спрямування, засноване на особливому сприйнятті художником світла і його використанні в живописі. Мало хто з художників відважиться творити в такий спосіб, де головним є світло, а все решта – витоки з нього. Роботи Г. Москвітіної належать до мистецтва, джерелом якого є медитація.

Вперше цей термін запровадив знаменитий мистець і філософ-містик Георгій Гурджиєв (1866-1949) для виявлення внутрішнього змісту душі через мистецькі світлові прийоми художника. Представником цього напрямку в мистецтві був і знаменитий художник та філософ Микола Реріх, якому належать мозаїки „Покрова" для церкви в селі Пархомівка на Київщині та Троїцького собору Почаївської Лаври, виконані в 1910 році.

Г. Москвітіна, за словами відвідувачів виставки в Тель-Авіві, самобутня і смілива художниця, а її картини випромінюють ту позитивну енерґетику, яка так сьогодні потрібна всім нам. Світлину художниці не можна знайти в пресі. На моє запитання про причину цього, мисткиня пояснила, що обличчя художника – в його картинах: „Як глядач сприймає мої картини, таким для нього і є моє обличчя. Актор говорить своєю зовнішністю, а художник – своїми картинами. Голос моїх картин, мого мистецтва далекий від епатажу, він тихий, як і голос мого серця. Мої світанги не кричать, не втручаються в простір. Це пульс любови, яку створюють світи в житті живих".

В тиші картин Г. Москвітіної відчуваєш свій особистий світ і доторк до дихання і вічного танцю Всесвіту. Таким було моє сприйняття робіт київської майстрині на виставці. Вона і сама така ж світла і щира, як і її світанги, з синіми мудрими очима.

Світлана Глаз

Де тепер живе Віктор Янукович?

Резиденція „Межигір'я" з пташиного лету. В центрі „Клюбний будинок", він же „Хонка", перед ним – каскад штучних озер, праворуч – спортовий комплекс, зліва – майбутнє поле для ґольфу.
Фото: Дмитро Забаштанський і журнал „Кореспондент"

КИЇВ. – Сьогодні до заповідника „Межигір'я" прикута особлива увага суспільства, оскільки там мешкає Президент України Віктор Янукович. Для простих людей оглянути пам'ятки заповідника наразі неможливо. На територію заповідника пропускають лише місцевих жителів.

Журнал „Кореспондент" опублікував фотографії найбільш охоронюваного і мітичного об'єкту України – резиденції „Межигір'я", у якій оселився Президент України Віктор Янукович. 6 жовтня ці матеріяли розмістила на своїй сторінці також „Українська правда". Світлини зроблено з повітря.

Загальна площа „Межигір'я" –136 гектарів. Головний об"єкт на цій території – так звана „Хонка", або „клюбний будинок" – від назви фінської фірми елітарного будівництва. Він п'ятиповерховий – ще два поверхи видно, якщо фотографувати від Київського водоймища.

Поряд з „Хонкою" – каскад штучних озер з „банно-оздоровчим комплексом". Світлі споруди – це спортовий комплекс: критий тенісний корт, боблінґ, підземна стільниця.

А біля скромного будинку, який В. Янукович показував журналістам як свій, зараз будують кінний клюб з манежем для вигулювання коней.

„Кореспондент" досліджує питання: якщо формально В. Януковичеві належить в „Межигір'ї" невеликий будинок, який він показав журналістам, то чия тоді вся решта? Тим більше, що всередині немає жодних огорож, окрім декоративних.

„Українська правда" провела розстеження питання, кому належить „Межигір'я".

З'ясувалося, що власником маєтку стала компанія сумнівного походження „Танталіт", яка уклала угоду на оренду землі з Вишгородською районною адміністрацією. Угода допускає придбання орендарем земельної ділянки у свою власність. Угоду було укладено, коли губернатором Київської области була Віра Ульянченко. Тому поява її чоловіка на посаді заступника Дмитра Табачника – це ще мала плата за те, що В. Янукович леґалізував усі свої приватно-майнові примхи. Крім того, В. Янукович не обійшов увагою і голову Вишгородської районної адміністрації Анатолія Ольшанського, який закривав очі на всі ці комбінації і був призначений керівником Бориспільського району.

Коли прем'єр Юлія Тимошенко ініціювала судове розірвання угод на оренду землі, слідча комісія під керівництвом депутата-реґіонала Миколи Джиґи вилучила всі договори з Вишгородської районної адміністрації, а потім їх сховали у Генеральній прокуратурі ніби для „проведення перевірки". Суддя зупинив розгляд справи до закінчення ревізії, яка триває досі...

Паралельно Вищий господарський суд визнав „Танталіт" законним власником майна в „Межигір'ї". Серед трьох суддів, які винесли рішення, була донька депутата-реґіонала Миколи Круглова. А через місяць М. Круглов отримав від Президента В. Януковича призначення губернатором Миколаївської области.

На семінарі досліджено спадщину Сергія Тимошенка

Церква в селі Бронники, Рівненська область, збудована за проєктом архітектора Сергія Тимошенка.

РІВНЕ. – З нагоди 130-річчя від дня народження Сергія Тимошенка (1881-1950), видатного українського архітектора, політичного і державного діяча, у Національному університеті водного господарства та природокористування 3 червня відбувся всеукраїнський науковий семінар. У ньому взяли участь дослідники творчої спадщини С. Тимошенка з Києва, Харкова, Львова, Луцька та Рівного, які представили доповіді про різні періоди його життя і діяльности.

Народився С. Тимошенко 1881 року в селі Базилівка (нині – село Крупське Сумської области) у родині Прокопа Тимошенка, яка дала Україні і світові унікальну династію братів Тимошенків (всі вони більшу частину життя прожили в еміґрації).

Старший з братів Степан став визначним науковцем у галузі опору матеріялів та технічної механіки, професором Київського політехнічного інституту, одним з засновників Української Академії Наук, професором Мишиґенського та Стенфордського університетів. Він був основоположником школи прикладної механіки в США.

Молодший брат Володимир був визначним українським економістом у галузі сільського господарства. Працював у Санкт-Петербурзькій політехніці, був консультантом в уряді Української Народної Республіки, радником з сільського господарства Президента США Франкліна Делано Рузвельта, активним членом Української Вільної Академії Наук, професором Мишиґенського і Стенфордського університетів.

Сергій Тимошенко був членом Української Центрально Ради, губернським комісаром Харківщини, міністром шляхів в уряді УНР, депутатом польського сейму від Волині. Яскравою сторінкою його героїчної біографії була участь у Другому зимовому поході армії УНР.

З 1921 року С. Тимошенко проживав в Польщі. В 1946 році за сприяння молодшого брата він опинився в США. Останні роки провів у Пало-Алто в Каліфорнії, де продовжував займатися архітектурними студіями, зокрема спроєктував кілька церков, надгробних пам'ятників для Канади, Арґентини, Параґваю.

Водночас він завжди був самобутнім архітектором, одним з засновників українського модерну в архітектурі. Його українство, як зазначають фахівці, полягало в творчому освоєнні українських традицій і їх творчому розвиткові.

С. Тимошенко залишив багату архітектурну спадщину – понад 400 різноманітних будівель та архітектурних комплексів, в числі яких – житлові будинки, церкви, залізничні двірці, надгробки, будівлі промислових підприємств.

Оскільки діяльність архітектора була пов'язана переважно з великими містами, доповіді, представлені на семінарі, презентували будівлі, зведені за проєктами С. Тимошенка в Києві, Харкові, Львові, Луцьку.

Про будівлі, які він спроєктував у Києві, розповіла Наталія Кондель-Пермінова з Інституту проблем сучасного мистецтва), в Харкові – Катерина Черкасова та Ірина Селіщева з Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури, на Львівщині – науковці Львівської Політехніки Світлана Лінда та Юлія Богданова, Василь Слободян з „Укрзахідпроєктреставрації", на Волині – луцький та рівненський історики Вальдемар П'ясецький і Володимир Борщевич, у Рівному – науковці з Національного університету водного господарства та природокористування Петро Ричков, Ольга Михайлинин, Павло Бенедюк і Ольга Смолінська.

Справу С. Тимошенка продовжив його син Олександер, який народився 1909 року у Києві, закінчив Празьку Політехніку і теж став архітектором, працював у США.

Анна Ступчук,
студентка Національного університету „Острозька академія"

Відкрито вільний доступ до Інтернету

Нове комп'ютерне обладнання освячує о. декан Михайло з Української греко-католицької церкви Пресвятої Трійці. *Фото: Тетяна Будар*

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. - У районній бібліотеці ім. Тараса Шевченка, бібліотеці села Надрічне та в деяких інших селах завдяки програмі „Бібліоміст" Фундації Мелінди та Била Ґейтсів з США з'явилися нові комп'ютери з вільним доступом до інтернету.

Передувала цьому участь бібліотекарів спільно з мешканцями сіл та міста у конкурсі з організації нових бібліотечних послуг з використанням інтернету.

В районній бібліотеці урочистості розпочалися 15 вересня з імпровізованого гарматного пострілу. Гостей вітали дівчата з квітами і короваєм на вишитому рушникові.

Після урочистого перерізання стрічки о. декан Михайло з Української греко-католицької церкви Пресвятої Трійці освятив нове комп'ютерне обладнання й благословив учасників дійства.

Віднині нові бібліотечні послуги з використанням вільного доступу до Інтернету відкриті для всіх користувачів.

Найпершими ними скористалися учні Бережанської школи-інтернату.

Тетяна Будар

До 90-ліття д-ра Павла Джуля

Д-р Павло та Ірина Джулі

Українська лікарська громада вітає д-ра Павла Джуля з нагоди його 90-річчя – одного з чільних засновників Українського Лікарського Товариства в діяспорі, у розвиток якого він вклав багато сил та енерґії.

Д-р Павло Джуль народився 14 жовтня 1921 року в селі Мильно на Тернопільщині, у свідомій українській родині. Брати його брали активну участь у просвітянському русі. Дідусь Гавриїл Майброський був діяльним членом товариства „Сільський господар", заснованого в місті Олесько, що на Золочівщині, у 1899 році. Він також кандидував на посла до австрійського сейму. Вибори програв тільки трьома голосами.

Наш ювілят почав шкільну освіту в родинному селі, де його учителем був Горислав Рожанський, а катехитом – о. д-р Андрій Іщак. Продовжував навчання в семирічній народній школі в сусіднім містечку Залізці, а у 1936 році вступив до української гімназії в Тернополі. Закінчив її іспитом зрілости у 1942 році. Медичні студії розпочав у 1943 році у Львові, продовжував у Ґраці, а закінчив в Інсбруку (Австрія), отримавши ступінь доктора медичних наук.

Еміґрувавши в 1949 році до США, д-р П. Джуль оселився в Дітройті, де живе й сьогодні. Після відбуття обов'язкової лікарської практики склав ліцензійні іспити у штатах Ілиной і Мінесота, а в 1953 році – у штаті Мишиґен. Протягом трьох років провадив приватну практику в галузі сімейної медицини, яку швидко розбудував та удосконалив.

Оданк, вирішив спеціялізуватися в галузі отолярингології в лікарнях Університету Вейн. Після трирічного вишколу склав дипломні іспити перед отолярингологічною екзаменаційною комісією і став членом Американської академії отолярингології, а роком пізніше – членом Американської колеґії хірургів.

У 1960 році д-р П. Джуль відкрив приватну отолярингологічну клініку, яка згодом розрослася в потужну установу, в якій сьогодні працює 15 лікарів отолярингологів і 115 осіб допоміжного персоналу різних клінічних кваліфікацій.

Від самого початку був активним членом факультету отолярингології Університету Вейн в Дітройті, де займав посаду асоційованого професора. У 1970 році був обраний президентом Мишиґенського отолярингологічного товариства, а в 1973 році – президентом Дітройтського товариства отолярингологів.

Однак, найбільше праці д-р П. Джуль присвятив розвиткові українського лікарського товариства й української медичної літератури, передусім української медичної термінології. У 1967 році делеґати Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА) обрали його головним редактором „Лікарського вісника". На цьому посту пропрацював 36 років, видавши 105 чисел журналу і зредаґувавши понад 350 наукових статтей, з яких 180 були написані англійською мовою й потребували українського перекладу. Написав 95 вступних статтей і понад 250 коротких медичних новин.

Д-р П. Джуль є автором 21 наукових праць, надрукованих у Лікарському віснику. Був головним редактором другого тому „Матеріялів до історії української медицини" (1988) і „Пропам'ятної книги, виданої з нагоди 40-ліття УЛТПА" (1990). Крім цього, працював редактором медичних термінів у п'ятитомній „Енциклопедії України", виданій Торонтським університетом (Канада). Був президентом Світової федерації українських лікарських товариств (СФУЛТ) та гуманітарної організації „Американсько-українська медична фундація" (АУМФ).

Завдяки зусиллям д-ра П. Джуля та його тісній співпраці з відомими меценатами українських медичних наук Григорієм Малиновським, Любомиром і Дарією Курилками, відомим видавцем Олександром Завадкою „Наутілусом" та іншими, фундація видала під редакцією ювілята два престижні медичні словники Дорланда в англо-українській та українсько-англійській редакції та відомий Атлас анатомії людини Нетера, які піднесли українську медичну термінологію на світовий рівень.

Не менш активною була діяльність ювілята і в українській громаді. Д-р Джуль очолював Комітет зі встановлення української кімнати в Університеті Вейн (Дітройт), був головою Комітету 1000-ліття Хрещення України та головним редактором книги „Українці в Дітройті і в Мишиґені".

Також він спонзорував видання наукових праць Катедри українознавства при Гарвадському університеті та Національному університеті „Києво-Могилянська академія", довгі роки очолював Медикобіологічну секцію Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню- Йорку.

Д-р П. Джуль у 1951 році одружився з однокласницею Тернопільської гімназі Іриною з Бліхарів. Син Андрій, одружений з Христиною зі Шкудорів, його діти – Марія, Степан і Ліза.

Минулого року в родині Джулів сталася велика трагедія, син Юрій помер раптовою смертю у віці 55 років, залишивши дружину Лену і дітей Максима і Павла.

За активну громадську та лікарську діяльність П. Джуль був удостоєний почесної грамотами „Pro Ecclesia et Pontifice" Папи Івана Павла II, звання „Українець року" (Дітройт, 1973), звання Почесного доктора Одеського державного медичного університету та Львівського національного медичного університету, Почесною грамотою Верховної Ради України, а також срібною медаллю Петра Могили Національного університету „Києво-Могилянська академія" і золотою медаллю св. Володимира Світового Конґресу Українців.

У 2001 році Президент України Леонід Кучма нагородив д-ра П. Джуля орденом „За заслуги" III ступеня.

Д-р Павло Пундій,
Арлінґтон, Ілиной

Олексій Зозуля тричі рятував село від лиха

ВЕРБЕНЬ, Рівненська область. – Ще й досі село Вербень живе світлими спогадами про Олексія Зозулю, хоч минуло вже 50 років з дня його смерти. Він був сільським секретарем і спромігся знайти порятунок для рідного села та його мешканців.

Уперше це сталося у 1939 році, коли його призначили помічником війта. Жандармерія завела справу на просвітян, які у селі здійснювали українські вистави, і приїхала, щоб їх арештувати, О. Зозуля заховав підозрюваних у своїй хаті, де їх не знайшли.

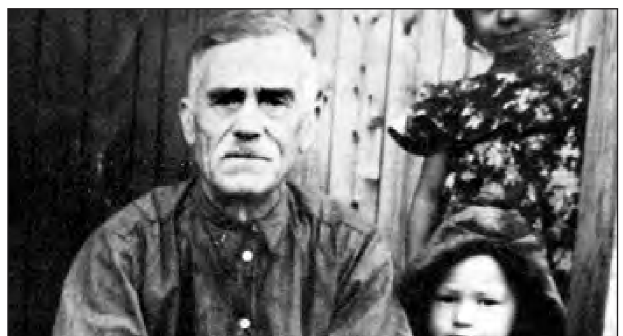
Софія Рачинська, донька Олексія Зозулі, зберігає світлу пам'ять про свого батька.

Вдруге масове судилище над вербенцями мало відбутися у 1941 році. Усе почалося з того, що за селом хтось убив німця. Нацисти зігнали на майдан людей і вже готувалися до вбивства, коли перед натовпом з'явився О. Зозуля і німецькою мовою попросив офіцера вислухати його. Він переконав вояків, що його односельці ні у чому не винуваті, а покарати безневинних – гріх. Оточеному людові наказали розійтися по домівках.

У 1944 році німці, відступаючи, хотіли отаборитися у селі, однак секретар заявив, що тут панує сильний тиф. Загроза подіяла на нацистів. Задля більшої безпечности О. Зозуля створив сільський загін самооборони.

Радянська влада звинуватила О. Зозулю у сприянні окупаційному режимові. Почався суд, на який прийшло пів села. Люди мали надію захистити свого земляка, який чесно виконував свій обов'язок. Не допомогло. О. Зозулю засудили на 15 років ув'язнення. Табори Солікамська підірвали здоров'я чоловікові і вкоротили його життєвий шлях.

Довго за донькою О. Зозулі Софією кріпилося тавро дочки ворога народу. Нині вона розповідає: „На жаль, радянська влада розуміла патріотизм по-іншому. Зараз маємо інший час. Дехто із старожилів каже, що моєму батькові треба поставити пам'ятника. Буде той пам'ятник чи не буде, а все ж приємно на душі. Бо правда не згубилася. І добро, яке творив батько для людей, не вивітрилося з сердець".

Таким був Олексій Зозуля.

Євген Цимбалюк

Голяндський хор ім. М. Лисенка співатиме в Канаді

Голяндський хор ім. Миколи Лисенка (у центрі – диригент Анна Азернікова).

З нагоди 120-річчя українського поселення у Канаді на свято, яке влаштовують Конґрес Українців Канади і Провінційна рада Онтаріо, запрошено виконавців української пісні з Голяндії.

Мова йде про хор, у якому понад 40 співачок і співаків з Голяндії уже 15 років за свої особисті гроші пропаґують українську духовну, клясичну та народну пісню в Голяндії, Бельгії, Франції, Україні, а тепер співатимуть у Канаді.

Україна і Голяндія не мають спільних кордонів, не має між ними етнічного, мовного чи якогось іншого зближення, але факт існування хору є живим свідченням, що музика і пісня – це одна з важливих галузей вселюдської культури. Вони промовляють мовою, яка не знає кордонів чи континентів і долає національні, культурні, мовні та релігійні перепони.

Голяндцям співати українською мовою значно важче, ніж німецькою, італійською чи французькою мовами, а хор ім. М. Лисенка увесь репертуар виконує виключно українською мовою. Це слід назвати 15-літнім хоровим дивом, яке створив доктор музикології Утрехтського університету св. п. Мирослав Антонович – відомий співак, дириґент, композитор, автор ряду наукових праць на музичні теми. Він створив хор разом з своїм заступником-дириґентом Павлом Гакенесом, який дотепер з успіхом співає у хорі. Вони обидва давали довгими роками індивідуальні вокальні лекції, що майже усім членам хору допомогло вийти на рівень, близький до професійного.

Перебуваючи у Києві, М. Антонович познайомився з ріднею М. Лисенка. Під час зустрічі народилася ідея створити Фонд для перевидання деяких творів славного композитора. У 1996 році був створений проєкт, а у 1997 році відбувся концерт в Утрехті у присутності посадника міста І. Опстельтена, працівників Посольства Голяндії в Києві та членів родини Лисенків. Було зібрано поважну на той час суму 13 тис. ґульденів і передано на створення згаданого фонду, а хор, який брав участь у концерті, від того часу названо хором ім. М. Лисенка.

За час свого існування хор концертував в Україні у 2000 році, виступаючи у Львові, Дрогобичі і Києві на запрошення Всеукраїнського товариства „Просвіта“ та при співпраці Посольства Голяндії у Києві.

За свою довгу і корисну працю М. Антонович одержав ряд високих відзначень та нагород від Королеви Голяндії і від президентів України. З того часу почалася співпраця з хором „Мрія“ Львівської комерційної академії. Хор ім. М. Лисенка протягом 10 років вже три рази концертував у Львові, а хор „Мрія“ – два рази у Голяндії. Крім виступів, обидва хори записали спільно компакти-диски „Голяндія зустрічає Україну“ (2001) і „Колядки і щедрівки“ (2010).

У 2002-2004 роках П. Гакенес перебрав від М. Антоновича керівництво хором. Щоб краще і глибше пізнати українську хорову пісню, П. Гакенес двічі їздив до Львова, де співпрацював з дириґентом „Мрії“ Богданом Дерев’янком та іншими дириґентами львівських хорів. Він повертався збагачений новим досвідом і переживаннями. Хор зібрав певну суму грошей, за які купили мініавтобус для сиріт Львова і передали ключі від авта голові „Харитасу“ Ярославові Лемикові на одному з концертів в Утрехті.

Варто згадати, що у 1919-1923 роках в Голяндії діяла українська дипломатична місія, головою якої був Андрій Яковлів. Уряд Української Народної Республіки, розуміючи значення культури у міжнародних зв’язках, відрядив на захід Республіканську хорову капелу під керівництвом Олександра Кошиця, яка виступала в Амстердамі та Газі. Амстердамський часопис „Альґемайне Гандельсблят“ 26 січня 1920 року писав: „Українська пісня зворушує всіх, тому що в ній понад усе звучить загальнолюдське, універсальне, а це є ознакою рівня мистецької творчости народу, його духовної культури, що переросла суто національні межі“.

У 2006 році М. Антонович відійшов у вічність, здоров’я П. Гакенеса також не було у найкращому стані, тому хор очолила Ірина Горванко, уродженка Івано-Франківська, яка закінчила музичний факультет Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Під її керівництвом хор зробив помітний поступ в українській мові, збагатився новими піснями. Записано також компакт-диск літургії, яку у великій мірі підготував раніше П. Гакенес. За її старанням придбано прекрасні стилізовані костюми, у яких хор виступить у Канаді.

У 2008 році хор виступав у Львові, Івано-Франківську, Яремчі, Надвірній, Чорткові та Долині, де народився М. Антонович. Під час подорожі деякими концертами диригував П. Гакенес, а більшістю – І. Горванко. Під час концерту у Івано-Франківську І. Горванко було вручено Подячну грамоту від Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара за вагомий внесок у розвиток українського хорового мистецтва. Світовий Конґрес Українців нагородив П. Гакенеса медалею св. Володимира.

Після концерту у Долині місцевій музичній школі надано ім’я М. Антоновича, а деякі учні цієї школи виступили в концерті у Голяндії. Хор зобов’язався допомагати цій школі і вже подарував техніку для вокальних та інструментальних записів.

Міжнародна співпраця продовжиться у Канаді, до якої хор ім. М. Лисенка запросили хор „Веснівка“, його леґендарна дириґентка Квітка Кондрацька і адміністратор Микола Парцай.

Я маю честь і приємність співпраці з хором ім. М. Лисенка від самого початку його існування і був причетний до подорожі в Україну у 2000 і 2008 роках, а з хором „Веснівка“ маю десятки років співпраці в Европі при різних нагодах і подіях. К. Кондрацька вже 45 років керує хором „Веснівка“. Я не знаю іншого дівочого хору, який мав би стільки виступів на різних континентах, одержав стільки нагород, зробив так багато для поширення української духовної, клясичної та народної пісні.

Для хору ім. М. Лисенка поїздка до Канади буде надзвичайною подією, яка у наступні роки допоможе продовжувати цю благородну працю приятелям української хорової культури. І. Горванко, яка провадила хором майже п’ять років, має виїхати до США, куди запрошено працювати її чоловіка. На її місце управа хору запросила Анну Азернікову, яка у Голяндії живе від 1998 року. У 2001-2003 роках вона керувала Амстердамським слов’янським хором, провадить Камерним хором у Амстердамі та чоловічим хором „Гасельт“.

У Канаді деякі концерти хор ім. М. Лисенка виконуватиме разом з хором „Веснівка“. Перший концерт відбудеться 29 жовтня в Отаві, 30 жовтня хор співатиме у Ошаві, а 2-5 листопада – у Гамільтоні і Торонто.

Володимир Луців,
Лондон

Подружжя присвятило життя театрові

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Народний артист України Іван Казнадій (1925-2006) та Заслужена артистка Світлана Мартинова (1932-2010) були віддані театрові до останнього дня свого життя на сцені.

Безпосереднім наставником І. Казнадзія в Київському державному інституті театрального мистецтва ім. Карпенка-Карого був Мар’ян Крушельницький, який спрямував молодого талановитого режисера у середині 1950-их років до Кіровоградського музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького. Значна частина його творчого доробку – це 150 вистав української клясики та сучасної вітчизняної драматургії.

Коли він приготував виставу за п’єсою Олексія Коломійця „Фараони“, яку заборонили ставити в Київському театрі ім. Івана Франка, в Центральному комітеті Комуністичної партії України винесли вирок: „Підлий наклеп на радянську дійсність. Дозволити виставу без афіш лише на місяць“. Але вистава йшла майже 40 років.

Далеко не все було таким щасливим у його творчій долі. Кілька разів (в тому числі після здійсненої вперше в Україні вистави за п’єсою М. Кропивницького „Перед волею“) його звільняли з посади, забороняли працювати в установах культури.

Усе життя він не переставав дивуватися тупій зневазі до всього талановитого, порядного, що процвітала за радянських часів, не зникла й нині.

І. Казнадій був не лише непере-

(Закінчення на стор. 17)

Різдво зустрінемо з Камерним хором „Київ“

Міжнародно відомий Камерний хор „Київ“ і диригент Микола Гобдич повернуться до Північної Америки з виступами улюбленої української різдвяної музики. Це буде тура на честь 20-річчя хору.

Виступи Камерного хору відбудуться у видатних музичних приміщеннях Ню-Йорку, Філядельфії, Гартфорду та Рочестеру, а також в Торонто, Отаві, Сейнт-Катерінс і Кіченер-Вотерлу, від 24 листопада до 4 грудня.

Майстерність і пристрасть, з якою хор виконує клясичні твори українських композиторів, та весела, приваблива манера виконання найулюбленіших народних пісень і колядок України, поєднуючись, перетворюють кожну виставу на щось особливе у світовій музиці.

Камерний хор „Київ“ заснований в 1991 році, у його складі нараховується 21 професійний співак. Хор не виступав у США майже 10 років, а в Канаді востаннє був 2009 року. Його концерти дадуть змогу втішатися музичними творами, які є надбанням тисячолітньої історії існування української хорової культури.

Концерти хору завжди публіка сприймає вставанням з місць і оплесками захоплення, що стає окремою оказією для учасників Різдвяного виступу Камерного хору „Київ“ – якого не можна оминути.

Туру Камерного хору „Київ“ організує „Platinum Concerts International“ у співпраці з організаціями місцевих громад й іншими членами хору „Америка“ та прихильниками хорової музики. Медія-спонзором є газети „Свобода“ та „ Український Тижневик“.

Художній керівник і диригент хору Микола Гобдич.
Фото: „Music-review“

Інформацію стосовно концертної тури можна отримати на мережі www.platinumconcerts.com.

Квитки на концерти в США можна замовляти на мережі www.ticketweb.com або купувати в організаціях місцевих громад.

Квитки на концерти в Канаді – за винятком Торонто – можна придбати на мережі www.ticketweb.ca або в місцевих організаціях.

Квитки на концерт в Торонто є доступними в касі „Koerner Hall“: www.rcmusic.ca.

За груповими квитками, точнішими інформаціями та квитками українською чи англійською мовами зацікавлені можуть телефонувати до компанії „Platinum Concerts International“ безкоштовно на 1-877-266-2557.

Камерний хор „Київ“ виступає 3 квітня цього року на XXI Міжнародному фестивалі „Музичні прем'єри сезону“ в Національній філармонії столиці України. *Фото: „Music-review“*

Віра Фарміґа гратиме у фільмі „Вищий ґрунт“

Віра Фарміґа у фільмі „Вищий ґрунт“. Фото: Molly Hawkey

Американська акторка українського походження Віра Фарміґа не тільки зіграє головну ролю у фільмі „Вищий ґрунт“ (Higher Ground), але є також його режисером. Сценарій цього фільму написаний на підставі споминів Керолайн Бріґс „Темний світ“.

У фільмі висвітлена родина, яка є частиною релігійної громади у ранніх 1970-их роках на півдні США. Це переважно молоді люди, мабуть, „новонароджені християни“, які вплітають у свої Богослужіння добру частку народної музики і природи. Вони вірять, що Господь пише Євангелію також у скелях, деревах, травах. Пастор цього замкненого кола християн навчає своїх членів та їх дітей своєрідних догм на підставі Закону Божого. Панує тепла, добросердечна, навіть весела атмосфера. Все ж таки провід секти є в руках чоловіків, де жінкам не годиться проповідувати чи публічно виступати зі своїми міркуваннями. Надто скромний старомодний одяг підкреслює вторинне місце жінок. Хоча їхні науки і стиль життя є щирі і добросердні, але вони часто бувають перебільшені, плиткі, навіть химерні.

Увага зосереджується на родині, де матір'ю і дружиною є Корін. Саме цю ролю зіграє В. Фарміґа. Темою фільму є моральний і духовний розвиток жінки – почавши з дитинства, потім підлітка (цю ролю виконує сестра В. Фарміґи – Таїса) і до дорослої жінки.

З часом Корін, яка колись мріяла стати письменницею, відчуває, що її душі стає тісно у вузькому колі друзів. Вона прагне глибокого, виразного пізнання Бога, шукає відповідей на її релігійні сумніви щодо власної віри і своєї ідентичности як членки цієї громади, а навіть як дружини. Вона змушена відійти від свого товариства і його наук, які тепер видаються їй недоречними. Вона шукає відповідей у поезії й літературі, прагне до глибшого духовного існування.

Кінорозповідь вказує, що людський дух не можна затиснути в скриньку, людина мусить мати свободу розвиватися і прагнути удосконалення, зближення з Богом, але це мусить бути згідне з її власним інтелектуальним рівнем. Фільм не має кінцевого вирішення, глядач має сам замислитися над цими питаннями.

Це є дебют В. Фарміґи як кінорежисера і, на мою думку, вона виконує це завдання бездоганно.

Надія Дейчаківська,
Бреквіл, Огайо

Подружжя...

(Закінчення зі стор. 16)

січним режисером, знавцем театру, а й його невтомним пропаґандистом. Він свого часу близько спілкувався з донькою Івана Карпенка-Карого Марією Тобілевич-Крисан, його внуками Назаром та Андрієм Тобілевичами, сином Кропивницького Володимиром Марковичем, його донькою Олександрою та онукою Мариною Кропивницькою, з особистим гримером М. Кропивницького Прохором Коваленком, з багатьма видатними акторами, які були учнями корифеїв.

За кілька років до смерти він з болем говорив, що в Україні й досі вплив мають люди, які твердять про побутовість українського театру, шароварщину, несамодостатність вітчизняної драматургії.

Добре, що на світі є люди, які стають опорою для всіх, хто шукає і сподівається. Це, власне, стосується Заслуженої артистки України С. Мартинової, з якою І. Казнадій прожив 52 роки і з якою весь цей час ділив спільну любов до театру. Вона походила з театральної родини, тому традиції, дух театру, високого мистецтва були для неї органічними, природними.

І. Казнадій в одному з інтерв'ю сказав мені: „Ось уже більше 50 років я сягаю найвищих вершин щастя, коли здаю чергову з своїх вистав. Це – мій кисень, моя насолода і моє сп'яніння“.

Концерт до 200-ліття Ф. Ліста відбувся в Нью-Йорку

НЮ-ЙОРК. – 1 жовтня було відкрито 23-ій сезон серії „Музика в Українському Інституті Америки (МАТІ)“ епохальним концертом музики Ференца Ліста, найбільшого піяніста і провідного композитора романтизму, що довів техніку фортепіянної гри до неочікуваних висот. У композиції він дав багато цінних гармонічних іновацій, які композитори Ріхард Ваґнер, Клод Дебюсі, Ґустав Малєр використовували у своїй творчості. В музичній формі Ф. Ліст створив симфонічну поему і одночастинну сонату, яку успішно продовжував Віктор Косенко.

Микола Сук під час концерту в Українському Інституті Америки. Фото: Лаврентія Туркевич

Концерт „200-ліття Ф. Ліста – український зв’язок“ виконав відомий у світі фахівець з музики Ф. Ліста Микола Сук. Він вибрав до виконання найцінніші твори композитора та замовив новий твір для концерту у Валентина Сильвестрова.

В кожній частині програми був твір, пов’язаний з Україною. На початок М. Сук виконав „Похорони“ зі збірки „Поетичні та релігійні почування“, а далі – „Сонату Данте“ з серії „Років мандрівки“, де було відзеркалено стиль та душу віртуоза у його бравурному вигляді.

Поміж творами прозвучала „Українська баляда“ (Думка) зі збірки „Колоски з Воронинців“, яку Ф. Ліст написав, зимуючи в маєтку принцеси Каролини Сайн-Вітґенштайн на Поділлі в Україні. Це лірична українська пісня про Гриця, тільки у другому такті можна пізнати журливий мотив поспівки.

В другій частині прозвучали дві мадярські рапсодії – на початку „Третя“, а в кінці – популярна „Дванадцята“. Поміж ними М. Сук вставив „Дзвони Женеви“, Ф. Ліста та „Присвята Лістові“ В. Сильвестрова .

П’єси В. Сильвестрова – це дві короткі речі, збудовані на початковому мотиві нисхідного тризвука „Дзвонів Женеви“. Обидва твори близькі за характером і думкою. П’єси В. Сильвестрова – це музика спокою і тихого сутінкового звукового світу.

М. Сук є вимріяним їх виконавцем, і кожний звук був досконало відшліфований. У всіх творах Ф. Ліста швидкі акордові скоки, як і пасажі, мали громове звучання, не втрачаючи чіткости та інтонаційної чистоти.

Програма приносила усе нові технічні досягнення, які завжди блищали самоцвітами. Такі прикмети виконання здобули М. Сукові славу найкращого виковавця музики Ф. Ліста.

Богдан Марків

Історія Визвольної боротьби захопила юного скульптора

Дмитро Бур’ян

Дмитро Бур’ян. „Ліна Костенко“.

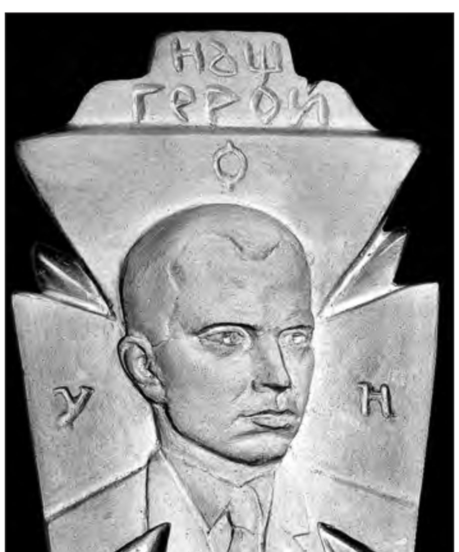

Дмитро Бур’ян. „Василь Стус“.

Дмитро Бур’ян. „Стрілець“. Скульптура на фестивалі кам’яних скульптур „Живий камінь 2011“ в Черкасах.

ЧЕРКАСИ. – Талант 20-річного черкасця Дмитра Бур’янависоко оцінили столичні фахівці, хо ча його не завжди розуміють однолітки. Адже замість розваг він годинами працює із глиною та пластиліном. Його бажання – досконало опанувати майстерність скульптора.

Дмитро Бур’ян. „Степан Бандера“.

Д. Бур’ян з раннього дитинства захоплювався мистецтвом, добре малював. Потім він сам зрозумів, що нині художників набагато більше, ніж скульпторів. Він повіз свої роботи до Киева. Там професійні скульптори помітили талант юнака й запропонували йому навчатися у столиці, в Державній художній школі ім. Тараса Шевченка, де навчається 500 обдарованих дітей.

Нині Д. Бур’ян навчається на другому курсі Національної академії образотворчих мистецтв та архітектури. Його приваблюють історична тематика та коні.

Скульптури Д. Бур’яна можна було побачити у Черкаському художньому музеї – виставка „Василь Симоненко та шістдесятники“ була присвячена 75-річчю поета.

Д. Бур’ян захопився Визвольною боротьбою 1917-1920-их років, Холодним Яром. Він прагне увічнити пам’ять героїв українського народу. Про них він дізнався від батьків. Мама мистця – з Недригайлова Сумської области, а батько – з Кіровоградщини, з великого повстанського села Глодоси, яке дало цілий полк, що воював на боці Центральної Ради.

Нещодавно Д. Бур’ян зліпив портрет Михайла Гаврилка – січового стрільця й отамана.

Бути мистцем в Україні важко. Якщо ліпити зразкових українців, можуть і майстерню спалили. Так сталося з скульптором Михайлом Горловим, який зробив погруддя отамана Зеленого (Данила Терпила). Негідників так і не знайшли.

Д. Бур’ян створив скульптурні портрети В. Симоненка, Василя Стуса, Григора Тютюнника, Алли Горської, Євгена Гуцала, Сергія Параджанова, Богдана-Ігоря Антонича, Миколи Вінграновського, Ліни Костенко.

Заслуговують на увагу рельєфи Д. Бур’яна за мотивами поезій В. Симоненка, зокрема „Все стерпить, хіба заплаче стиха, дивлячись на добрих малюків“, „І чи прийде під ваші кашкети блискавицею думка дзвінка: в космос крешуть ото не ракети, але пружні цівки молока“, „Я воскрес, щоб з вами жити під шаленством весняних днів“ та інші.

Д. Бур’ян працює багато і плідно, риси його індивідуального стилю формуються. У нього буде ще немало творів, які збагатять українську пластику.

Олександер Костирко

Дмитро Бур’ян. „Дідок, борода по землі волочиться“ – спільна різьба Д. Бур’яна і Миколи Синюти на черкаському фестивалі дерев’яних скульптур „Древляндія 2011“.

НОВІ ВИДАННЯ

Від самогубства до вічности

Олександер Шугай. „Крапля сонця у морі блакиту. Аркадій Казка. Вибрані твори". Київ: „Смолоскип", 2010. 664 стор.

Представник Фундації ім. Івана Багряного у Києві Олександер Шугай видав повість про поета з когорти „Розстріляного відродження Аркадія Казку, яку він написав у 1988 році, але досі не міг видати через опір комуністичних структур в Україні. До книги включено також уцілілі поезії А. Казки, його поетичні переклади, нарис і рецензію його пера, а також статті Станіслава Тельнюка, Володимира Шкварчука та Ірини Блюди про талановитого поета, численні світлини, післямову О. Шугая про історію цього та інших видань, небажаних для влади.

Повість про А. Казку і справді незвичайна: її створено на основі листування поета з іншими літераторами, спогадів його сучасників. Така документальність робить книгу яскравою ілюстрацією життя 1920-их років в Україні.

Життєпис у А. Казки нескладний. Народився 11 вересня 1890 року у Седневі на Чернігівщині в козацькій родині. У Чернігові вчився в реальному училищі, одружився у 1918 році з Галею, жив у Києві, на Катеринославщині, Київщині, Одесі, працюючи вчителем співу. Заарештований в Одесі 10 вересня 1929 року. Під час допитів вдався до самогубства.

У повісті яскраво підкреслено дві грані молодого життя: рідкісну обдарованість поета і широке спілкування з такими ж талановитими сучасниками. У передмові відомий поет-перекладач, колишній політв'язень Григорій Кочур підкреслив: „Аркадій Казка – літератор непосполитої ерудиції, тонкого, непоминального смаку".

Щодо поезій А. Казки треба сказати, що вони аж ніяк не пасували до „соціялістичного реалізму", дозволеного режимом як єдино дозволений метод творчости. Пролетарські поети мало знали про гекзаметр, тріолети чи сонети, а для неоклясиків усе це було звичним полем творчого пошуку. Поет був у відчаї: „То що воно буде? Куди ж тепер?".

А. Казка писав до Василя Мисика: „Закачали рукави і виправляють нас". У цьому листі він назвав „закачайрукавцем" засновника асоціяції „Плуг" Сергія Пилипенка, який з вірша про Тараса Шевченка „видер одну строфу: „Про нашу вбогу Україну та їм з журбою розповів" (...), яка може бути охота потраплять у такі ручки. І ще більше: на якого дідька взагалі писать".

Усе ж з С. Пилипенком поет згодом помирився і написав В. Мисикові: „Дуже добра, лагідна, мила людина".

Навіть у приватних листах А. Казки зачаровують його поетичні описи природи: „У Межигір'ї довго чекали пароплава. Піднеслась бур'я, і я вперше за ось уже три роки – побачив, що справді єсть на Дніпрі „хвилі-гори" (...), він ними доволі врочисто і переконуюче „ревів і стогнав", бив у надбережні крутизни, а на мілизнах розсипався шовково-білим шумовинням".

Або про море: „Я недавно купався в бурю (...). Я реготав і танцював разом із хвилями, які витиналися-надувалися величезними горбами, і я, піднявшись на гребінь, збігав, мов хлоп'я, згори вдолину, а там знову підносився угору".

Після прочитання лірики Сергія Єсеніна: „Запашний, задумливий смерк його пісень дорогою аромою влився у згаслість сизого вечора моєї кімнати".

Читача книги, безумовно, збагатить опис спілкування А. Казки з сучасниками, передовсім з Павлом Тичиною і В. Мисиком. З першим він співав у хорі реального училища, жив в інтернаті при монастирі, а потім товаришував аж до арешту. В. Мисик був його учнем в сільській школі і А. Казка, зауваживши талант юнака, усе життя підтримував його на шляху до літературних вершин.

До П. Тичини він незмінно звертався „Павлусю" і спирався на його допомогу, бо життєва кар'єра шкільного товариша виявилася більш успішною. Але П. Тичина поступився перед тиском режиму і у січні 1927 року в листі А. Казки прорвалося: „А що то у тебе зірвалось... та й замерзло невисловлене?". Коли А. Казку заарештували, П. Тичина сказав В. Мисикові: „А чого ж не написали тоді, коли його взяли? Ми з Пилипенком пішли б у ЦК і попросили утрутитися в цю справу!".

Аркадій Казка (1910 рік).

Проте пізніше, у 1964 році, вдова А. Казки писала до В. Мисика, що П. Тичина не відповідав на її прохання щодо реабілітації репресованого чоловіка. Незадовго до смерти, в січні 1967 року, П. Тичина записав у щоденнику: „Треба буде написати про Аркадія Казку (в дитинстві, у Тройці Чернігівській)". Можливо, сумління збудилося?

Шлях В. Мисика в літературу обірвав несподіваний арешт. Причому його арештували помилково, замість сусіда Василя Минка. Через багато років він повернувся з Соловків до Харкова.

З іншими літераторами і діячами культури А. Казка спілкувався постійно, але не так близько. Співпрацював з Григорієм Вірьовкою, бував на спільних вечорах з Тодосем Осьмачкою, Максимом Рильським, Павлом Филиповичем, постійно мав зв'язок з Миколою Зеровим. Ось кілька оцінок:

„Осьмаччина Муза, жорстка муза, муза Гніву, Помсти і Туги, закрутила нас у своєму дикому, божевільному вирі розпачу і мук".

„Що ж до мого відношення до Василя (Блакитного) – то воно, скажу, завжди було холодним. Я шанував його тільки за незвичайну працьовитість – горіння в роботі".

„Драй-Хмара значно багатший од мене і мовою, і інструментованого вірша, і витонченістю форми".

„Знову міщанин Семенко одяг лаковані чоботи, взяв істика і погулює по Сумській так само, як колись це робив у Києві по Хрещатику".

Володимир Маяковський йому сподобався дружнім ставленням до України. Батьки поета були українцями: в дівоцтві – Павленко, батько Володимир – з села Маяки на Катеринославщині. А. Казка переклав українською мовою вірш В. Маяковського „Ну, що ж!", у якому є й така строфа:

Кому за двадцять –
звично
у грозах жить.
Хай нам радіти
ні з чого,
та нічого
й тужить!

З наведених у повісті листів постає картинка поточного життя в СРСР. Переважно, злиденне існування вчителів. Але є й цікаві спостереження. Зокрема, про „українізацію" Одеси, де з'явилися на вулицях вивіски: „Зубовий лікар", „Пожежна шопа", „Зшитки", фільм „Дім ненавиду" та ін.

Є цікаві й для сучасности спостереження. В Криму А. Казка, П. Тичина і В. Мисик міркували над тим, чи правильно називати українською мовою палац над морем „Ластівчине гніздо". П. Тичина вважав, що правильніше буде „ластовине", а В. Мисик – „ластів'яче".

Трагічною сторінкою стало самогубство А. Казки. У книзі є припущення, що його вбили кати. Але до відчаю могли призвести й допити вразливого поета. Саме у ці дні, в Києві, змучений допитами Микола Павлушков дав свідчення проти Сергія Єфремова на 260 сторінках машинопису, після чого написав зобов'язання бути інформатором служби безпеки: „Я обіцяю в усій подальшій своїй роботі в усякий час і кожному місці боротися спільно з органами ДПУ з усіма проявами контрреволюції в усіх її проявах і виглядах (...)". М. Павлушкова усе ж розстріляли.

Письменник В. Шкварчук за матеріялами слідчої справи А. Казки написав, що А. Казка був змушений сам писати протоколи своїх дописів, звинувачуючи під тиском слідчого Григоренка у „контрреволюції" знайомих з Чернігова, Одеси, Києва. Слідчий змусив поета визнати, що він „нібито є співучасником цієї організації, тобто контрреволюційної". Нарешті А. Казка зажадав конкретних доказів: „До оголошення фактів про ступінь моєї участи в контрреволюційній організації, я про свою роботу в ній або неробroom, нічого говорити не можу".

Наступного дня А. Казка зажадав: „Свою участь в контрреволюційній організації я визнаю тоді, коли буде представлена переді мною особа, яка є автором цієї організації, і представить мені факти моєї роботи в цій організації".

23 жовтня 1929 року, через півтора місяця після арешту, А. Казку знайшли в камері мертвим. Кати сказали: повісився на рушнику. В листопаді 1997 року прокуратура реабілітувала А. Казку за відсутністю злочину.

* * *

З питань придбання книжки можна звернутися до Фундації ім. Івана Багряного на адресу: Mr. Alex Konowal, 811 S Roosevelt Ave., Arlington Hts., IL 60005-2749.

Левко Хмельковський

Андрій Казка

Сонет

Як ніжна квітка в'яне у затінку,
Ллючи сльозаві роси на межу, –
Так я без ласки, любий, не зможу,
Щоб не зламать життя мого стеблинку.

Якщо розлюбиш – я ні на хвилинку
Не стримаю нудьги, хоч збережу
Свій спокій, – та на смерть я укажу,
Як на єдине зілля відпочинку.

Але з-над світу буду наглядать,
Кого і як ти будеш тут кохать,
І якщо знов узнаєш тут кохання –
В час найсолодших з нею милувань
Почуєш з жахом плач моїх зітхань:
„Я тут – тобою зраджена кохана".

Тріолет

Життя – яка то гарна річ!
Життя – прекрасна таємниця,
Втіх, чистих радощів криниця...
Життя – яка то гарна річ:
Злотистий день, кохана ніч,
Коханий сон й кохана сниться...
Життя – яка то гарна річ!
Життя – прекрасна таємниця!

ПРО ЦІКАВЕ І ПРИЄМНЕ

Нагороди Тараса Бульби-Боровця передано в Україну

Нагороди Тараса Бульби-Боровця – Воєнний хрест Української Народної Республіки та Хрест українського вільного козацтва.

РІВНЕ. – Після смерти 1981 року і поховання у Ню-Йорку відомого українського військового і політичного діяча українського повстанського руху часів Другої світової війни, засновника Української Повстанської Армії „Поліська Січ“, автора книги „Армія без держави“ Тараса Бульби-Боровця, його нагороди – Воєнний хрест Української Народної Республіки та Хрест українського вільного козацтва – зберігалися в Канаді, у племінниці отамана Марії Лантух. Але частину архіву Т. Бульби-Боровця знищила пожежа.

Відзнаки уціліли в обгорілій скриньці, і їх побачила дослідниця життєвого шляху отамана Алла Куц, завітавши до М. Лантух, з якою листувалася 10 років.

М. Лантух висловила думку, що нагороди повинні повернутися на батьківщину Т. Бульби-Боровця. Відтак А. Куц привезла ордени в Україну й передала Рівненському обласному краєзнавчому музеєві.

Загадкові лісовики

Василь Гоменюк з лісовиком.

МЛИНІВ, Рівненська область. – У лісовому господарстві селища оселилися незвичні істоти – лісовики. Автор цих неповторних творінь – Василь Гоменюк із села Козирщини Млинівського району. Майстер-самоук орудує виключно сокирою та пилкою. Але вони у його руках – як пензель у художника.

„Найбільше мені до вподоби працювати із корінням або верхів’ям дерев, – зізнається майстер, – у них завше таїться щось незвичне, варто лише пильніше придивитися“.

Соняшник-рекордсмен

НОВИЙ КРИВИН, Хмельницька область. – У Книгу рекордів України цього року впишуть найвищий

Микола Федорчук і його соняшникове царство.

український соняшник, зріст якого становив 4 метри 80 сантиметрів. Він виріс біля житла завідувача відділом економічної безпеки Хмельницької атомної електростанції Миколи Федорчука. Представник Національного проєкту „Книга рекордів України“ Олександер Шустерук був змушений піднятись драбиною на п’ятиметрову висоту, щоб виконати контрольне вимірювання, яке відразу ж передали у головне представництво „Книги рекордів України“.

Свято на музейному подвір’ї

Казкова постать з дерева і різьбяр Валерій Шадрін на святі.

РАДИВИЛІВ, Рівненська область. – 20 вересня в місті відбулось етнографічно-мистецьке свято „Музейне подвір’я запрошує“, яке зібрало майстрів народно-прикладного мистецтва та учасників художніх колективів Рівненщини, Тернопільщини, Львівщини та Івано-Франківщини.

Найбільшою на святі була колекція вишиванок. У її створенні взяла участь найстарша учасниця фестивалю – 82-річна Ніна Корсун з села Лев’ятина.

Молоток від грішних думок

Вибивальні молотки Сергія Яковчука.

ДУБНО, Рівненська область. – Відомий майстер-різьбяр Сергій Яковчук, на рахунку котрого – сотні різьблених витворів, що розійшлися до 15 країн світу, вдався до виготовлення киянок – дерев’яних

Сергій Яковчук з своїми „вибивальними“ молотками.

декоративних молотків. „Якось у Криму, – розповідає С. Яковчук, – побачив на виставці дерев’яний молоток, ручка якого сповіщала про призначення виробу: „Для вибивання думок про похмілля“. Саме такий текст було випалено на деревині. Попит був немалий. Отож зробив для себе висновок, що існує потреба в таких молотках. Надійшли конкретні замовлення. Одна із молодиць замовила своєму чоловікові таке: „Для вибивання з твоєї голови Тані, Каті, Віри і Тоні“. У моїх талісманах головне – жарт. Тож кожному клієнтові, якому запав у душу мій сувенір, наказую: „Вибивайте грішні думки, але так, щоб голови не травмувати“.

Скарби „З народної криниці“

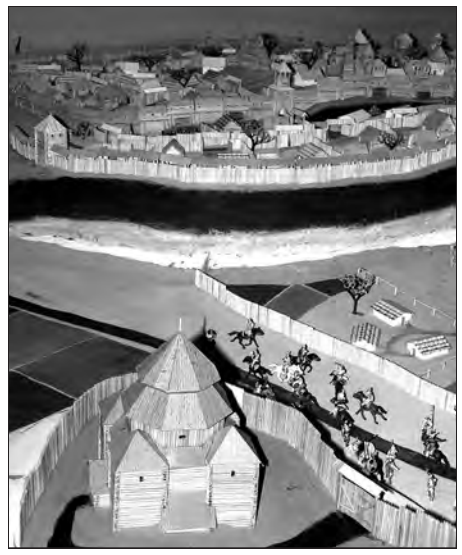

На фестивалі „З народної криниці“.

ДУБНО, Рівненська область. – Фестиваль „З народної криниці“ відбувся 18 вересня і зібрав рекордну кількість учасників. Родзинкою свята стала виставка прикладного мистецтва, на якій були переповнені дарами природи вози, старовинні предмети побуту, різнобарвні вишивки, вироби з дерева, соломи, лози.

Уже вшосте відбувся фолкльорний фестиваль, на який не затрачено жодної бюджетної копійки. Він організовується за рахунок благодійників, які вбачають свою місію у тому, аби підтримати добрі починання у культурі, духовності, прикладному мистецтві.

Макет Дорогобужа з’явився у музеї

Макет Дорогобужа.

РІВНЕ. – У краєзнавчому музеї відбулася презентація макету „Давньоруський Дорогобуж. 31 березня 1151 року“, на якому відтворено події далекої минувшини. Виготовив копію древнього Дорогобужа, що розташувався на теренах нинішнього Гощанського району, викладач Рівненського державного гуманітарного університету Євген Малиновський з дерева, металу, пластику.

При цьому він спирався на результати досліджень, які проводила археологічна експедиція під керівництвом Богдана Прищепи. Будівлі, огорожа, храми, природа, люди наочно відобразили давньоруські реалії.

На макеті представлено події 31 березня 1151 року, коли військо князя Ізяслава Мстиславича за участи угорців приступило до стін Дорогобужа. Городяни вислали до князя делеґацію, очолювану священиками, й погодилися впустити князя у місто при умові, якщо він відішле чужинців. Князь погодився і таким чином місто врятувалося від пограбування й знищення.

Музей лісу

В музеї лісу.

КОСТОПІЛЬ, Рівненська область. – 9 вересня у мальовничому куточку поблизу міста відкрито перший музей лісу. У ньому представлено все, що стосується лісу, – від ягід, дерев, опудал звірів до форми одягу лісівників, міні-копій пожежної вежі, історичних досліджень на тему природи.

Надхненником створення музею став голова обласного товариства лісівників, народний депутат України Микола Шершун.

Добірку підготував Євген Цимбалюк

Св. п. Богдан Стеців – патріот української нації

Відійшов від нас шанований всіма Богдан Стеців – „Данко“, як його називали друзі, пан Богдан – для одних, Богдан Романович – для інших. Вже посмертно він був нагороджений Почесною відзнакою Міністерства закордонних справ України за вагомий особистий внесок у започаткування діяльности консульського представництва України у Сан-Франсіско, меценатську діяльність задля відбудови пам’яток історії в Україні та активної популяризації історичних та сучасних надбань України у світі. Нагороду було вручено вдові Б. Стецева – Анні.

У квітні 2010 року він відсвяткував 90-річчя, а у жовтні скінчив земне життя. Він помер раптово, хоча хворів на легені від весни, а останніми місяцями вже майже не міг ходити та користувався кисневим апаратом. Однак, жодного дня не лежав у ліжку та до останньої години був при світлому розумі. Напевне, це – щаслива смерть, бо без надто довгих мук.

У той день, 21 жовтня, він прокинувся раніше, ніж звичайно. Бадьоро поспілкувався з сином Олегом, який не мав уявлення, що то була їхня остання бесіда. В обідню пору завітали давня подруга Оля з чоловіком Джоном Келі. Оля принесла пиріг з сливами. Засиділися до ночі. Гості поїхали додому, а менш ніж за годину Б. Стецева не стало.

Б. Стеців був великим патріотом, успішним підприємцем та людиною великої душі. Народився у Львові. Батько Роман Стеців та мати Кароліна (з роду Кляйн) були українським патріотами, учасниками Української Галицької Армії.

Друга світова війна застала Б. Стецева студентом Львівського медичного інституту. Разом з своїми друзями він рятував українців від примусового вивозення в Німеччину, інших – від більшовиків. Хлопці виходили до потягів і пропонували полоненим та переслідуваним зійти та залишитися у Львовці, де Б. Стеців розміщував їх по родинах.

Однією з врятованих ним сімей була родина з Дніпропетровська Якова та Тетяни Струків з 17-ою Галею та 11-річним Леськом. Я. Струк під час німецької окупації працював інспектором шкіл України. Галя стала медичною сестрою. Богдан вчив її. Так утворилася молода сім’я. Радянські війська наступали, треба було вибиратися з України. Вони опинилися в таборах Австрії, де Б. Стеців завершив медичну освіту, працюючи водночас у шпиталі. Галя працювала там же медсестрою.

Батько Б. Стецева – Р. Стеців був у Львові директором української гімназії. Більшовики вислали його до Сибіру, звідки він вже не повернувся. Після розпаду СРСР Б. Стеців намагався розшукати могилу батька, щоб поховати його біля мами, але без успіху. У московських архівах запевнили, що це неможливо. „Навіть коли б хто вказав місце поховання, то вірити у це не варто“, – сказали знавці.

У 1950 році Б. і Г. Стецеви потрапили до США, оселилися у Філядельфії, де на той час була велика й успішна українська громада. Але його медичний диплом не визнали. Довелося міняти професію. Б. Стеців вступив до Університету Пенсильванії на біохемію – галузь, що тоді бурхливо розвивалася. За рік опанував англійську мову. Його прийняли на працю біохеміком до компанії „ Smith Kline“, де він працював 25 років, аж до відходу на пенсію й заснування власної фірми.

Б. Стеців робив великі успіхи. Одного разу його запросили на симпозіюм як експерта, після чого він став віце-президентом цієї компанії і сам організував філію її в Австрії. До Каліфорнії сім’я переїхала у 1970 році. Тут, у мальовничому містечку Пало-Алто, поряд з славетним Стенфордським університетом та уславленою на весь світ Силіконовою долиною, провели вони свої швидкоплинні роки.

Б. Стеців продовжував працювати у фірмі аж до відходу на пенсію у 1986 році. „Тато мав надто сильний порух до праці, кмітливий розум, щоб, як інші пенсіонери, насолоджувалися своїми золотими роками, вільно подорожувати. Він заснував власну фірму „Global Marketing Group“, яку провадив до свого останнього дня“, – розповідає син Олег. Фірма продає найновіше медичне устаткування, прилади для лябораторних аналізів, пристрої для біохемічних дослідів. Олег після закінчення коледжу теж почав працювати у батьковій фірмі.

Б. Стеців здійснював ділові подорожі по всьому світу. У 1970-ті роки налагодив контакти з міністром охорони здоров’я СРСР Євгеном Чазовим, а також одним з перших з діяспори – з Україною.

Завжди привітний, доброзичливий, він навіював спогади про „старомодний“ галицький дух з його вишуканим ставленням до жінок. Кожна жінка, незалежно від її віку та сімейного стану, – королева, пані, якій неодмінно треба допомогти одягти пальто, пропустити у дверях, елеґантно запросити до танцю. Культура зовнішня – двері до культури внутрішньої. Пам’ятаю, як Б. Стеців брав участь у суперечках з політичних питань, відстоював свою думку, але доводив свою точку зору лише арґументами, яких йому ніколи не бракувало.

Анна Сомик стала його дружиною після смерті Галі (яка померла передчасно, у 1990 році від раку). Вона говорить: „Він мене полонив своїм розумом, своїми словами і своєю молодістю, незважаючи на різницю в 23 роки. Одного разу я прийшла з роботи втомлена, сиджу у своїй кімнатці. Дзвонить телефон: „Ви ще не вечеряли? В мене є дуже гарна вечеря“. Ми були тоді ледь знайомі. Майже десята година ночі, злива... Сідаємо до авта, він везе мене на вечерю до своєї хати. У високих підсвічниках романтично поблимують червоні свічки, червоні серветки на елеґантно накритому столі на дві персони. Це було 2000 року, а 17 липня 2003 року ми одружилися. Як на мене, справжній чоловік має бути розумним, добрим і працьовитим. Саме таким він був“.

Св. п. Богдан Стеців

Б. Стеців дбав за всіх працівників, до останніх своїх днів допомагав Людмилі – працівниці бюра його фірми в Україні. Їй було складно знайти чобітки на зиму. Б. Стеців запропонував їй: „Вишли один черевик, ми тут знайдемо“. І ось в останній день його життя принесли поштову пачку: старий черевик і коротке послання: „Щиро вдячна за увагу“. Це послання було останнім писаним словом, яке він прочитав у своєму житті.

Б. Стеців був одним з „піонерів“ української громади у районі Сан-Госе/Сан-Франсіско, вкладав значні гроші у будівництво української православної та католицької церков, передплачував та фінансово підтримував „Свободу“ та „Український тижневик“.

Перебуваючи у Відні, Б. Стеців став директором Українського Центрального допомогового об’єднання в Австрії. Ім’я Б. Стецева згадується у списку спонзорів видавництва „Смолоскип“ в Україні. Він палко підтримував патріотичні ініціятиви місцевої української громади: „Естафету смолоскипу пам’яті про Голодомор“ на 75-ту річницю Голодомору-геноциду, українські лекції у Стенфордському університеті (разом з Зеноном Зубрицьким). Багаторічний приятель З. Зубрицький назвав Б. Стецева „великим українцем“.

Роман Дрогобицький, який зараз працює у США, згадує: „Найціннішою допомогою для молодих людей були його поради та думки. Він хотів передати наступним поколінням досвід, який накопичив за своє життя“.

Дочка Оленка: „Я живу в Америці, у мене американське оточення, друзі-американці. Але в нашому житті була українська школа, українські імпрези. Ціле наше життя було і є навколо української громади. Тато був великий українець, надзвичайна людина“.

Надія Банчик

ПРЕСОВИЙ ФОНД, за вересень 2011 р

200 дол.	Сомік Анна	Palo-Alto, CA
100	Клебович Володимир	Kensington, CT
50	Анонім	
	Петрики Марія і Федір	Levittown, PA
40	Свансон Лариса	Palo-Alto, CA
35	Червоняки Катря і Ярослав	Little Falls, NJ
25	Ганас Юрій	Ancaster, ON, Canada
	Криволап Юрій	Catonville, MD
	Мельник Катя	New Hartford, NY
	Теслюк-Дергак Марта	W Hartford, CT
	Вальчук Юрій	Annandale, NJ
	Винницька Надія	Montreal, QC, Canada
20	Балинський Юрій	Sea Girt, NJ
	Блуй Адріян	Dearborn Heights, MI
	Гузва Анатоль	Lansdale, PA
15	Федоренко Євген	Morris Plains, NJ
	Іваськови Марія і Любомир	Venice, FL
	Кушнірі Марія і Іван	Carteret, NJ
	Ракочий Теодор	Cohoes, NY
	Рузилович Микола	Philadelphia, PA
	Волощчук Марія	Warren, MI
10	Бояр Анна	Saddle River, NJ
	Хоми Галина і Платон	East Haven, CT
	Дербиш Лідія	Toronto, ON, Canada
	Ладанай Л.	Glen Spey, NY
	Ліщинський Йосиф	Utica, NY
	Лонишин Софія	Somerset, NJ
	Луцк Ольга	Takoma Park, MD
	Мотика Володимир	North Port, FL
	Петрини Ірина і Андрій	Mt Clemens, MI
	Пікас Григорій	Grand Island, NY
	Репіховський Зеновій	Omaha, NE
	Стеткевич Ярослав	Warren, MI
	Тенюх Яким	White Plains, NY
	Валеґа Микола	Binghamton, NY
5	Фурман Петро	Nutley, NJ
	Кочиловський Дмитро	Livonia, MI
	Лабінський Павло	Cherry Hill. NJ
	Медюх Марія	Whippany, NJ
	Паращук Михайло	Colchester, CT
	Шашкевич Софія	Torrance, CA
	Смолинський Богдан	Shrewsbury, MA
	Цісельська Тамара	Hunter, NY
	Юркевич Марія	East Hanover, NJ
	Разом:	**960 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

СВЯТИНІ ВОЛИНСЬКОГО КРАЮ

Давні кам’яні хрести Волині

На Волині збереглися хрести ще з IX ст., виготовлені з каменю (у південній і центральній частині) і дерев’яні (на Поліссі). За формою кам’яні хрести Волині були різні, проте їх призначення зводилось до кількох виразних груп: могильні кам’яні хрести на цвинтарищах, де вони й найбільше збереглись, хрести на окремих могилах визначних осіб, на символічних могилах знищених поселень, храмів Божих, монастирів, самих цвинтарищ, в пам’ять про якусь важливу подію.

Біля міста Володимира ще й дотепер височіє монументальний кам’яний хрест на могилі Клима Христинича, воїна короля Данила, який загинув 1218 року, захищаючи рідну землю від поляків. Король Данило на державному рівні поховав свого відважного воїна-героя, а могилу відзначив монументальним кам’яним хрестом, який пережив віки і прийшов пам’ятником до нас, щоб засвідчити про безсмертні героїчні діла наших предків.

Хрестами, як правило з чорного каменю, відзначали могили спочилих митрополитів, єпископів, ігуменів, архимандритів, пізніше місцем їх поховань стали катедральні, монастирські святині, які вони побудували. Маємо приклади їх поховання біля святинь, позначені кам’яними хрестами.

У літописі є докази про існування біля старого Шумська монастиря св. Симона в 1233 році. Тоді король Данило молився в тому храмі перед битвою. Монастир змила монголо-татарська навала 1240 року, але місце, на якому була святиня, відзначене високим хрестом з чорного каменю. З того періоду є кам’яні хрести на кладовищі в містечку Підкамінь, де був перший православний монастир.

З другої половини XIII ст. зберігся кам’яний хрест на місці літописного княжого граду Стіжка, сліди якого губляться в літописах після 1288 року, коли слуга помираючого Володимира Васильковича на ім’я Рачша знайшов брата князя Мстислава в Стіжку. В пам’ять про знищені княжі гради з храмами й вірними зберігся давній кам’яний хрест на теперішній садибі вже покійного Михайла Устича. Цей монументальний кам’яний хрест, витесаний з дикого каменю, від часу осів по самі рамена в землю, а самі рамена посічені тим часом.

В межах історичного Збаражу є відоме село Чернихівці з його давнім храмом св.Троїці (1340 рік) і цвинтарем-пантеоном, на якому виявлено кількаразові поховання з первісними хрестами з другої половини XIV ст., знайденими в землі. Пізніше над нижніми похованнями ховали тут нових небіжчиків, а їх могили відзначали новими хрестами. Ці хрести, як первісних поховань, так і пізніших, менші за розміром і за призначенням суто кладовищенські.

Давня монастирська святиня в княжому граді Пересопниця знана своїм писаним 1561 року Євангелієм. Сам монастир не зберігся, а на його місці піднімається монументальний кам’яний хрест з XVI ст. Такими хрестами відмічені місця знаходження колишніх святинь з XVI- XVII ст. у Валево, Обичі, Рахманові біля Шумська Крем’янецького повіту.

Місце ще однієї зниклої святині з історичної карти Крем’янця – призамкової церкви XV ст. – позначене монументальним кам’яним хрестом, який витесаний з місцевого каменю, а на самому хресті вирізьблено ще три хресті.

В Збаражі та його околицях збереглося багато кам’яних хрестів – давніх свідків святинь і могил предків. Масивні кам’яні хрести є у містечку Вишнівець біля храму Вознесіння Господнього (1530 рік), в якому поховані українські князі, великі будівничі храмів і монастирів Михайло і його дружина Раїна Вишневецькі. Хрести з білого каменю, тесані з чітко окресленими прямокутними раменами, від часу осіли в землю, але їх надмогильне призначення не викликає жодних сумнівів. Подібні кам’яні надмогильні хрести з XVI-XVII ст. є в Олеську, Бродах, Підгірцях, інших містах і селах південної Волині.

Володимир Рожко біля давнього кам’яного хреста.

Низку хрестів-пам’ятників на південній Волині залишила національно-визвольна війна українського народу 1648-1654 років, особливо Берестецька битва в Пляшевій, Плоскому, Крем’янці з його П’ятницьким кладовищем – масовим похованням загиблих героїв-козаків Берестецької битви. В околицях Пляшевої їхні могили позначені монументальними кам’яними хрестами ще в XVII ст. Ці хрести-пам’ятники на могилах безіменних козацьких лицарів є свідками пам’яті і шани, яку розпочали берегти і віддавати волиняни полеглим на полі Берестецької битви з самих початків її нещасливого для України кінця. Весь П’ятницькій цвинтар був усіяний кам’яними хрестами на могилах героїв-козаків, серед них і могила козацького кобзаря, на якій збереглась надмогильна плита-бандура.

До цвинтарних хрестів з XVIII ст. належать хрести в селі Жуків біля Клевані Рівненського та селах Садів Луцького, Сераховичі Ковельського повітів.

Наприкінці XVIII ст. з’явились на південній Волині, особливо тієї частини, що опинилась після 1772 року в складі Австрійської імперії, кам’яні хресті на перехрестях вулиць, біля джерел та інше. Але ці хрести, як правило, були вже з розп’яттям Спасителя, обставлені фігурами Богородиці, апостолів, ангелів. Це християнські пам’ятки пізнішої доби.

Володимир Рожко,
Луцьк

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ АМЕРИКИ

ділиться сумною вісткою, що 3 жовтня 2011 р. відійшла у вічність

св. п.

ІВАННА (Кочарган) ЛУЦИШИН

довголітня членкиня та невтомний волонтир нашої організації.

Висловлюємо глибоке співчуття родині померлої Іванни.

Вічна Її пам'ять!

Рада Директорів Української Федерації Америки.

Ділимося сумною вісткою, що 3 жовтня 2011 р. у Філядельфії, Па. відійшла у кращий світ на 82 році життя найдорожча МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

св. п.

ІВАННА ЛУЦИШИН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 8 жовтня 2011 р. в Українській католицькій церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці в Melrose Park, Pa. Тлінні останки спочили на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

В глибокому смутку залишені:

син – ЮРІЙ з дружиною КАТЕРИНОЮ і дітьми ЛОРОЮ І ЛУКОЮ

дочка – НАТАЛКА з чоловіком МІКОМ і дітьми НИКОЛАЄМ і МАКСИМОМ

сестра – ДАРІЯ ФЕДАК зі сином БОГДАНОМ з дружиною МАРІЄЮ та дітьми АДРІЯНОМ і МАРКОМ, та дочкою АНІТОЮ з чоловіком ЮРІЄМ ЧАЙКІВСЬКИМ і дітьми АНДРІЄМ та ДАНИЛОМ і сином ОРЕСТОМ з дружиною ДЖЕНИС і дітьми НИКОЛАЄМ, ВАЛЕНТИНОМ і КАТЕЮ

та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ
Станиця у Філядельфії, Па.

ділиться з побратимами й українською громадою сумною вісткою, що в неділю, 25 вересня 2011 р. відійшов у вічність на 88-му році життя, активний член нашої Станиці

св. п. МИХАЙЛО ГИСЬ

нар. 14 березня 1923 р. в селі Теплиці, повіт Ярослав, Галичина.

Колишній підстаршина Волинського Леґіону, перенесений до Дивізії в 1945 р., ранений в бою під Фельдбахом в Австрії. Від заснування Станиці в 1952 р. довголітній член управи як її секретар, скарбник, а опісля голова. Член Крайової Управи Братства та член комітету плянування і будови дивізійного кладовища на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

В суботу, 1 жовтня 2011 р. Покійний був перевезений з похоронного заведення Флечер-Насевич до церкви Благовіщення П.Д. Марії у Мельроз Парку де Парох о. Ігор Роїк відправив Службу Божу і Панахиду. Тіло спочило на дивізійному кладовищі цвинтаря св. Марії. У похоронних відправах взяли участь члени Станиці зі станичним прапором.

Синові Михайлові складаємо вислови нашого співчуття.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа і члени Станиці Братства 1-ої УД УНА у Філядельфії.

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 5 жовтня 2011 р. відійшла у вічність на 89-му році життя наша найдорожча МАМА, БУНЯ, ПРАБУНЯ і СЕСТРА

св. п.

МАРІЯ (МАРУСЯ) ТИМОЧКО
з дому ТОВПАШ

Парастас відбувся 7 жовтня 2011 р. в похоронному заведенні Лясковскі у Бінґгамтон, Ню Йорк.

Похоронні відправи відслужені 8 жовтня 2011 р. в церкві Пресвятого Серця в Джонсон Ситі, Ню Йорк та на парафіяльному цвинтарі в Касил Крік, Ню Йорк.

Залишені в смутку:

доньки – МОТРЯ з мужем JAMES GIEBFRIED
– ХРИСТЯ з мужем ІВАНОМ ЧЕБІНЯК
внучки – ЛЯРИСА ЧЕБІНЯК
– МЕЛЯСЯ з мужем JOSEPH HASHEY
правнук – LOGAN HASHEY
сестра – ОЛЬГА ТИХА з родиною в Україні
та ближча і дальша родина в США й Україні.

Замість квітів у пам'ять Покійної просимо складати пожертви на Український Музей в Ню Йорку.

Вічна Її пам'ять!
